



**ANTRENÖRLERİN ENGELLİ ÖĞRENCİLERE
ÖĞRETMEYE YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Abdullah BACI

**Yüksek Lisans Tezi
Beden Eğitim ve Spor Ana Bilim Dalı
Dr. Öğr. Üyesi Zekai ÇAKIR
2023
(Her Hakkı Saklıdır)**

T.C.
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

**ANTRENÖRLERİN ENGELLİ ÖĞRENCİLERE ÖĞRETMEYE YÖNELİK
TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**
(Attitudes of Trainers to Teaching Students with Disabilities)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdullah BACI

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Zekai ÇAKIR

Bayburt

Haziran, 2023

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Dr Öğr. Üyesi Zekai ÇAKIR danışmanlığında, 202225015 numaralı Abdullah BACI tarafından hazırlanan “Antrenörlerin Engelli Öğrencilere Öğretmeye Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı bu çalışma 01/06/2023 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Programında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :

İmza:

Jüri Üyesi :

İmza:

Jüri Üyesi :

İmza:

Bu tezin Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

...../...../.....

Doç. Dr. Murat KUL
Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Antrenörlerin Engelli Öğrencilere Öğretmeye Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

... / ... / 20..

Abdullah BACI

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca bana yol gösteren, yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen, tezimin her aşamasında yanımda olan danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Zekai ÇAKIR'a teşekkürlerimi borç bilirim. Yüksek lisans eğitimimde bilgileriyle her zaman destek olan değerli hocam Sayın Doç. Dr. Murat KUL'a Tez çalışmam boyunca yardımını esirgemeyen değerli arkadaşlarıma, eğitim hayatım boyunca bilgi ve tecrübelerini aktaran antrenörlerim ve ilk yol gösteren öğretmenlerim olan aileme ve güreş camiasına tezimi armağan eder herkese emeklerinden dolayı teşekkür ederim.



ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ANTRENÖRLERİN ENGELLİ ÖĞRENCİLERE ÖĞRETMEYE YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Abdullah BACI

Haziran 2023, 46 Sayfa

Bu çalışmanın amacı antrenörlerin engelli öğrencilere eğitim verirken sergilemiş oldukları tutumları belirlemektir. Araştırmaya Karadeniz bölgesinde çalışan antrenörler arasından rastgele seçilen 282 kişi katılmıştır. Katılımcılar kamuda görev yapan 79 kadın ve 203 erkek antrenörlerdir. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Betimsel yöntem var olan durumu belirten bir durum saptamasıdır. Ölçme aracı olarak yalnızca bir ölçek kullanılmıştır. Öğretmenlerin engelli öğrencilere öğretmeye yönelik tutum ölçeği, kişisel bilgiler ve 22 maddeden oluşmaktadır. Ayrıca ölçek dört alt boyuttan oluşmaktadır. Tutumlar, boyutlar ve genel tutum toplamlarına göre değerlendirilir. Ölçek boyutları davranışsal amaç, öznel normlar, algılanan davranışsal kontrol, davranışa yönelik tutumlar ve genel tutum toplamıdır. Nicel verilerin analizinde veriler normal dağıldığı için, parametrik testlerden t testi ve ANOVA testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda genel tutum ölçeği puanına bakıldığında antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumları olumlu iken bu olumlu tutumları yordayan bazı değişkenler tutumlarda etkili iken bazılarını etkili olduğu görülmemiştir. Antrenörlerin tutumlarının etkisinde özel norm alt boyutunun etkili olduğu görülmekle birlikte genel tutumları olumludur.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, engellilik, öğretim.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

INVESTIGATION OF COACHES' ATTITUDES TO TEACH STUDENTS WITH DISABILITIES IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Abdullah BACI

June 2023, 46 pages

The aim of this study is to determine the attitudes of the trainers while teaching disabled students. 282 people randomly selected among the trainers working under the Ministry of Youth and Sports in the Black Sea region participated in the research. The participants are 79 female and 203 male trainers working in the youth sports provincial and district directorates of the youth sports ministry. Descriptive method was used in the research. The descriptive method is a situation determination that indicates the current situation. Only one scale was used as a measurement tool. The scale of teachers' attitudes towards teaching disabled students consists of personal information and 22 items. In addition, the scale consists of four sub-dimensions. Attitudes are evaluated in terms of dimensions and overall attitude totals. Scale dimensions are behavioral purpose, subjective norms, perceived behavioral control, attitudes towards behavior, and general attitude total. Since the data were normally distributed in the analysis of quantitative data, t-test and ANOVA tests from parametric tests were used. As a result of the research, when the General Attitude Scale score is examined, it is seen that while the attitudes of the trainers towards teaching disabled students are positive, some variables that predict these positive attitudes are effective on the attitudes, while others are not. Although it is seen that the special norm sub-dimension is effective in the effect of the attitudes of the trainers, their general attitudes are positive.

Keywords: Coach, disability, teaching.

İÇİNDEKİLER

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZ.....	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar DİZİNİ	vii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1. Giriş	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	4
1.2. Araştırmanın Önemi	4
1.3. Problemler.....	5
1.4. Sınırlılıklar	6
1.5. Araştırmanın Varsayımları	6
İKİNCİ BÖLÜM.....	8
2. Kuramsal Çerçeve.....	8
2.1. Antrenör Nedir?.....	8
2.2. Antrenörlük Süreci	8
2.3. Başarılı Antrenörlerin Kişisel Özellikleri	9
2.4. Koçluk Süreci ve Modellerin Uygulanması.....	10
2.5. Mevcut Modellerin İncelenmesi	11
2.5.1. Liderlik modelleri.	11
2.5.2. İlişkili çerçeveler.	12
2.5.3. Koçluk etkililik modelleri.	12
2.6. Engelli Bireyler İçin Antrenörlük.....	13
2.7. Engellilik ve Engelli Türleri	14

2.7.1. Engel kimliği.....	14
2.8. Engellilik Tanımı.....	15
2.9. Sakatlık Kategorilerini Tanımlama	16
2.9.1. Duyusal engelli.....	19
2.9.2. Nörolojik, gelişimsel ve öğrenme engeli.....	20
2.10. Özürlülük İyi Niyet Sınıflandırma Sistemi.....	20
2.11. Tutum.....	21
2.12. Tutum ve Davranış İlişkisi.....	22
2.12.1. Davranışın Yordayıcısı Olarak Tutumlar	22
2.13. Enstrümantal ve Deneysel Tutum Yönleri.....	23
3. Yöntem.....	24
3.1. Araştırmanın Yöntemi	24
3.2. Evren Örneklem	24
3.4. Veri Toplama Aracı.....	26
3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	26
4. Bulgular	28
4.1. Araştırma sorusu.....	28
5. Tartışma, Sonuç, Öneriler	33
Kaynakça.....	37
Ekler	43
Öz geçmiş.....	46

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Antrenörlere Ait Demografik Özellikler.....	25
Tablo 2. Beşli Likert tipi derecelendirme ölçek seçenekleri ve derece aralıkları.....	26
Tablo 3. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Analizi.....	28
Tablo 4. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının Mesleki Kıdem Yılı(MKY) Değişkenine Göre “AEÖÖYT” Anova Analizi	29
Tablo 5. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının Yaş Değişkenine (YD) Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)	30
Tablo 6. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarına İlişkin Katılımcıların Engellilerde Beden Eğitimi Ve Spor Kapsamında Kurs /Ders Vb. Eğitim Alıp Almama Değişkenine Göre T Testi Analizi ...	30
Tablo 7. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının Katılımcıların Ailelerinde Engelli Birey Olup Olmama Değişkenine Göre T Testi Analizi	31
Tablo 8. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının, Katılımcıların Öğretim Deneyimlerinin Yeterlilik Düzeyi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)	31

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Giriş

Antrenör, antrenmanın tanımı doğrultusunda, belirtilen amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak nitelikli eğitim almış ve amatör ya da profesyonel düzeyde faaliyet gösteren bir kişidir (Şahin, 2005). Son yıllarda bilginin hızlı bir şekilde değişmesi, gelişmesi ve tüketilmesi, öğrenciler ve sporcuların yetişim süreçlerinde bilgiyi yapılandırma, etkili kullanma, yaratıcı düşünme ve yeni bilgiler üretme becerilerini kazanma zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır (Tuncel, 2011).

Beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörler, mesleki olarak kendilerini sürekli geliştiren ve alanlarındaki çalışmaları takip eden nitelikli kişiler olmalıdır. Türkiye'de antrenör, kendi spor branşında pratik ve teorik eğitim gördüğü kademedeki programlarda belirli yeterlilikleri başarıyla tamamlayarak, ulusal veya uluslararası kural ve tekniklere uygun olarak bireysel sporcuları veya spor takımlarını yetiştirme ve yönlendirme görevine sahip kişi olarak tanımlanabilir (Sunay, 2009).

Antrenörler, sporcuların fiziksel, taktiksel ve psikolojik açıdan hazırlanmasında etkin rol oynamakla birlikte, takımların ulusal ve uluslararası arenada başarıya ulaşmasını sağlamak da sorumlulukları arasındadır. Bu nedenle, güncel spor yasalarını, yönetmelikleri ve teknikleri yakından takip etmeli ve sporculara bu konularda rehberlik etmektedir. Bu antrenörleri diğerlerinden farklı kılan aldıkları eğitim, inançları, inandıkları değerler ve sporcularına ve spora karşı tutumlarıdır. Var olan sistemde hizmet öncesi eğitim düzeyi, inandıkları değerler ve farklılıklara bakış açısı kaliteli antrenörleri her seviyede diğerlerinden ayırır. Bu durumu tutumlarına ve kararlarına rehberlik eden hizmet öncesinde aldığı eğitimin kalitesi olarak değerlendirilebilir. Türkiye'de çoğu antrenörlük eğitimi lisans programları yalnızca bir adet 3 kredilik engellilerde beden eğitimi ve spor dersini içerir ve bu dersin %66'sı uygulamadır (Yüksek Öğretim kurumu, 2021). Beden eğitimi öğretmenleri, okullarda öğrencilere sporun temellerini öğretmenin yanı sıra onların sporla ilgilenmelerini teşvik ederek, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını benimsemelerini desteklemektedirler. Bireysel sporcuların yeteneklerini belirleyip onları doğru spor dallarına yönlendirmek, grup çalışmalarında takım ruhunu geliştirmek ve sporun değerini vurgulamak da önemli görevleri arasında yer almaktadır.

Antrenörlük eğitim programlarında staj uygulaması olarak bilinen uygulamalı eğitim, kapsayıcı eğitim ortamlarında engelli öğrencilerin beden eğitimi derslerine dahil edilmesine yönelik olumlu tutumları kolaylaştırmak adına önem taşımaktadır. (Folsom-Meek, Nearing, Groteluschen, & Krampf, 1999). Lisans eğitimi sırasında uygulamalı eğitimle desteklenen temel seviyede uyarlanmış beden eğitimi kurslarının eğitmen tutumlarını geliştirebileceğini gösteren çalışmalar mevcuttur (Rizzo, & Vispoel, 1992; Stewart, 1990).

Antrenörlerin engelli olan ve olmayan öğrencilere yönelik kapsayıcı eğitim programlarında her iki nüfusa etkili bir öğretim sağlayabilmesi için hizmet öncesi eğitim programlarının kapsayıcı eğitim sınıflarının gerekliliklerine göre yeniden tasarlanması gerekmektedir. Bununla birlikte hizmet öncesi dönemde antrenörlerin kapsayıcı eğitim ortamlarında eğitim vermelerini etkileyen unsurların neler olduğu ve engelli öğrencilerine öğretmeye yönelik tutumları üzerine yapılmış çalışma literatürde mevcut değildir. Bu nedenle çalışmanın amacı hizmet öncesi dönemde antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumlarını belirlemek ve bu tutumlara etki eden faktörleri incelemek, aydınlatmak ve raporlamaktır.

Literatür incelendiğinde engelli öğrencilere yönelik beden eğitimi öğretmenlerinin tutumları üzerine yapılan bazı araştırmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalardan biri, genç beden eğitimi öğretmenlerinin engelli öğrencileri derslerine dahil etmeye daha olumlu bir tutum sergilediğini göstermiştir (DePauw ve Goc Karp, 1990). Araştırmaya göre, yaşça daha genç beden eğitimi öğretmenleri, engelli öğrencileri derslerine katma konusunda daha istekli ve açık fikirli olabilmektedir. Diğer bir araştırmada ise, beden eğitimi öğretmenlerinin engelli öğrencileri derslere dahil etme konusundaki tutumlarının cinsiyet farklılıklarından etkilenmediği belirtilmiştir. Yani, öğretmenlerin cinsiyeti, engelli öğrencileri derslerine katma konusundaki yaklaşımlarını belirlemede bir faktör olarak öne çıkmamıştır. Bu tür araştırmalar, eğitimcilerin ve eğitim programlarının engelli öğrencilere yönelik tutumlarını ve yaklaşımlarını anlamak ve geliştirmek için önemlidir. Bu sayede engelli öğrenciler, beden eğitimi derslerine daha aktif bir şekilde katılarak fiziksel aktivite ve spor imkanlarından tam olarak yararlanabilirler. Aynı zamanda genç beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ve kapsayıcı bir tutum sergilemeleri, toplumda engelli bireylere yönelik farkındalığı artırarak daha adil ve eşitlikçi bir eğitim ortamının oluşturulmasına katkı sağlayabilir. Bununla birlikte, engelli öğrencilerin derslere daha iyi dahil edilmesi için tüm beden eğitimi öğretmenlerinin eğitimleri sırasında özel ihtiyaçları ve uygun yöntemleri öğrenmeleri ve güncel bilgilerle donatılmaları önemlidir. Engelli öğrencilerin potansiyellerini tam anlamıyla gerçekleştirebilmeleri ve sporun tüm avantajlarından yararlanabilmeleri için bu alanda sürekli gelişen bilgi ve becerilere sahip

olan öğretmenlerin varlığı büyük önem taşımaktadır (Rowe, & Stutts, 1987; Patrick, 1987). Beden eğitimcilerinin engelli öğrencilere yönelik tutumları, çeşitli faktörlerle ilişkilendirilmiştir. Örneğin, Rizzo ve Vispoel'in (1991) yaptığı bir çalışmada, beden eğitimcilerinin algılanan öğretim yetkinliği yüksek olan öğretmenlerin, engelli öğrencileri öğretirken olumlu tutum sergileme olasılıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durum, öğretmenlerin kendilerini daha güvende hissettikleri ve engelli öğrencilere daha etkili bir şekilde yaklaşabildikleri durumlarda olumlu tutum sergileme eğilimlerine sahip olduklarını göstermektedir.

Benzer şekilde, Rizzo'nun (1985) çalışmasında, beden eğitimcilerinin daha fazla akademik hazırlığa sahip olanların, engelli öğrencileri öğretirken olumlu tutum sergileme ihtimallerinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu durum, beden eğitimcilerinin daha iyi eğitim almış olmalarının, engelli öğrencilerle çalışma konusunda daha fazla bilinç ve özgüvene sahip olmalarına ve dolayısıyla olumlu bir tutum sergilemelerine yardımcı olabileceğini göstermektedir.

Bununla birlikte, Marchesi ve arkadaşlarının (2005) yaptığı bir çalışmada da, beden eğitimcilerinin olumlu tutum sergileme olasılıklarının, engelli öğrencilerle çalışırken daha fazla akademik hazırlığa sahip ve algılanan öğretim yetkinliği yüksek olan öğretmenlerde daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu, beden eğitimcilerinin eğitim düzeyi ve öğretim yetkinliklerinin, engelli öğrencilere yönelik tutumlarında önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Beden eğitimcilerinin engelli öğrencilere yönelik tutumları, öğretmenlerin algılanan öğretim yetkinliği, akademik hazırlık düzeyleri ve eğitim durumları gibi faktörlere bağlı olarak farklılık gösterebilir. Öğretmenlerin kendilerini daha yetkin ve hazırlanmış hissetmeleri, engelli öğrencilerle çalışmaya daha olumlu bir bakış açısıyla yaklaşmalarına ve onlara daha iyi rehberlik etmelerine yardımcı olabilir. Dolayısıyla, beden eğitimcilerinin eğitim ve profesyonel gelişimlerine önem vererek engelli öğrencilere yönelik tutumlarını pozitif yönde geliştirebilecekleri düşünülmektedir.

Tüm bu çalışmaların birlikte değerlendirilmesi, beden eğitimi öğretmenlerinin engelli öğrencilere yönelik tutumlarını etkileyen belirli faktörleri daha iyi anlamamıza yardımcı olmuştur. Ancak, antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumları hakkında da bilgi edinmeye ihtiyacımız vardır. Çünkü farklı engel grupları, antrenörlere büyük zorluklar getirebilir.

Özellikle egzersizlerde, antrenörlerin engelli öğrencileri başarılı bir şekilde dahil etmeleri için gerekli ön hazırlığa sahip olup olmadıkları önemlidir. Antrenörler, engelli öğrencilere yönelik gerekli yeterliliğe sahip olduklarını düşünüyorlar mı, bu da araştırılması

gereken bir konudur. Engelli öğrencilerin spor ve egzersiz programlarına etkin bir şekilde katılmalarını sağlamak için antrenörlerin yetkinlik düzeyi ve tutumları büyük önem taşımaktadır.

Bu konuda yapılan araştırmalar, antrenörlerin engelli öğrencileri öğretme konusunda ne kadar hazır ve bilinçli olduklarını anlamak için önemli bir temel oluşturacaktır. Engelli öğrencilerin spor ve egzersiz alanındaki başarılarını artırmak ve onlara destek olmak için antrenörlerin eğitim ve hazırlıklarının nasıl geliştirilebileceği konusunda da yol gösterici olacaktır. Bu şekilde, spor ve egzersiz alanında kapsayıcı ve destekleyici bir ortamın oluşturulmasına katkı sağlanacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı antrenörlerin engelli öğrencilere öğretmeye yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Son yıllarda dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de engelli bireylerin spor ile rehabilitasyonu, önleyici, destekleyici, geliştirici ve problem çözmeye odaklı bir uygulama alanı olarak giderek yaygınlaşmaktadır. Bu alanda hizmet verecek olan beden eğitimi öğretmenlerinin, engelliler için beden eğitimi ve spor uygulamaları konusunda bilgi ve deneyim sahibi olması gerekmektedir. Ancak mevcut durumda Türkiye'de engelliler için beden eğitimi ve spor eğitmen eğitimi uygulamalarının yeterli olmadığı belirtilmelidir.

Bu nedenle, ülkemizde engelliler için beden eğitimi ve spor uygulamalarının geliştirilmesi için özellikle gelişmiş ülkelerdeki deneyimlerin gözlenmesi ve değerlendirilmesi önemlidir. Bu deneyimlerin, uygun yollarının uyarlanması ve Türkiye'deki eğitim sistemi ve sosyal yapısıyla bütünleştirilmesi gerekmektedir. Gelişmiş ülkelerdeki alan yazınları incelenerek, kişilerin bakış açılarının genişletilmesi ve kültürlerarası yeterliliklerin önemini anlamaları sağlanabilir. Bu şekilde, beden eğitimi öğretmenleri faaliyet alanlarında daha yaratıcı ve etkili bir yaklaşım benimseyerek, engellilerin spor ve rehabilitasyon süreçlerine daha iyi katkı sağlayabilirler.

Antrenör ve eğitimcilerin gelişmiş ülkelerdeki deneyimleri inceleyerek ve kültürlerarası yeterliliklerini artırarak, engelli bireylerin beden eğitimi ve spor alanındaki ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilecekleri düşünülmektedir. Bu sayede, ülkemizdeki engelli sporcuların sporla daha aktif bir şekilde ilgilenmeleri, rehabilitasyon süreçlerinin daha etkili olması ve toplumda daha fazla farkındalık yaratılması hedeflenmektedir.

Türkiye’de çoğu antrenörlük eğitimi lisans programları yalnızca bir adet 3 kredilik engellilerde beden eğitimi ve spor dersini içerir ve bu dersin %66’sı uygulamadır (Yüksek Öğretim kurumu, 2021). Antrenörlük eğitim programlarında staj uygulaması olarak geçen uygulamalı eğitim kapsayıcı eğitim ortamlarında engelli öğrencilerin beden eğitimi derslerine dahil edilmesine yönelik olumlu tutumları kolaylaştırmak adına önemlidir (Folsom-Meek, Nearing, Groteluschen, & Krampf, 1999). Lisans eğitimi sırasında uygulamalı eğitimle desteklenen temel seviyede uyarlanmış beden eğitimi kurslarının eğitmen tutumlarını geliştirebileceğini gösteren çalışmalar mevcuttur (Rizzo, & Vispoel, 1992; Stewart, 1990). Antrenörlerin engelli olan ve olmayan öğrencilere yönelik kapsayıcı eğitim programlarında her iki nüfusa etkili bir öğretim sağlayabilmesi için hizmet öncesi eğitim programlarının kapsayıcı eğitim sınıflarının gerekliliklerine göre yeniden tasarlanması gerekmektedir (Beyazoglu & Günel, 2022).

Beden eğitimi öğretmenlerinin engelli öğrencilere yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla genellikle ölçekler tasarlanmıştır (Beyazoglu ve Özbek, 2020). Bu ölçekler, beden eğitimi öğretmenlerinin engelli öğrencilerle ilgili düşüncelerini, hissettiklerini ve davranışlarını değerlendirmek için kullanılmaktadır. Ayrıca, ulusal ve uluslararası alanda yapılan araştırmalarda, beden eğitimi öğretmenlerinin engelli öğrencilere yönelik tutumları, farklı engel gruplarına özgü olarak da incelenmiştir.

Bu çalışmada ise, antrenörlerin engelli öğrencilerin öğretimine yönelik genel tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu tür araştırmalar, antrenörlerin engelli öğrencilerle çalışma konusundaki tutumlarını anlamak ve değerlendirmek için önemlidir. Engelli öğrencilere yönelik pozitif tutumlar, onların spor ve fiziksel aktivitelere katılımını artırabilir ve onlara daha iyi bir spor deneyimi yaşatabilir.

Beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörlerin engelli öğrencilere yönelik tutumlarının olumlu olması, engelli bireylerin sporla daha aktif bir şekilde ilgilenmelerine ve sosyal katılımlarını artırmalarına katkı sağlayabilir. Bu nedenle, öğretmen ve antrenörlerin engelli öğrencilere yönelik tutumlarını anlamak ve geliştirmek, engelli sporcuların potansiyellerini tam anlamıyla ortaya çıkarabilmeleri için önemli bir adımdır.

1.3. Problemler

1. Antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumları nasıldır.
2. Hangi demografik değişkenler antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumları ile ilgilidir?

3. Antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumlarının alt boyutları arasındaki ilişki nasıldır?

1.4. Sınırlılıklar

- Karadeniz Bölgesinde görev yapan antrenörler görüşleri ile sınırlıdır.
- Çalışma planlanmış davranış teorisi alt boyutları ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırmaya katılan antrenörlerin ölçeklerde yer alan maddelere içtenlikle ve doğru cevap verdikleri varsayılmıştır.
2. Veri toplamak için kullanılan ölçeğin araştırmanın amaçlarına uygun olduğu varsayılmıştır

Araştırmaya dahil olma kriterleri.

- Spor Bilimleri Fakültesi ya da Beden eğitimi ve Spor Yüksek okulu mezunu olmak.
- Araştırmanın amacının farkında olmak
- Karadeniz bölgesinde antrenörlük mesleğini icra ediyor olmak

Araştırmadan dışlanma kriterleri

- Spor Bilimleri Fakültesi ya da Beden eğitimi ve Spor Yüksek okulu mezunu olmamak
- Aktif olarak antrenörlük yapmamak

Her insanın hayatına dokunan, kendisine özgü yaşam yolculuğunda etkileri olan özel bir yolculuk olan bireyselliğin farkındalığının arttırılmasıyla ilgili önemli bir konu olan engelli sporu antrenörlerin özelleştirdiği egzersiz programlarının tasarımı ve yürütülmesi etrafında dönen olgudur. Antrenörler, yaşam tarzı yönetimini sağlığın teşviki, hastalıkların önlenmesi ve tüketici kültürü ile birleştiren daha büyük bir fitness endüstrisinin parçasıdır (Maguire, 2001). Özgün düşünceleri, ilham veren görüşleri, kişisel gelişimin önemini ve bireyselliğin önemini farkındalığının arttırılmasının önemini vurgulayan, özellikle engelli bireylere yönelik, kendilerine özgü parçalarının farkına varmalarına yardımcı olması amacıyla antrenörler önem arz etmektedir. Düzenli egzersizin dahil edilmesinin kardiyovasküler sağlığı, vücut kompozisyonunu, metabolizmayı, kemik sağlığını, psikolojik refahı ve genel kas gücü ve kapasitesini olumlu yönde etkileyebileceğini gösteren önemli kanıtlar vardır. (Cress ve diğerleri, 2006; McClaran, 2003). Antrenörlerin, bir egzersiz rutinini öğrenmenin ve ayrıca sürekli fayda sağlamak için egzersiz programını etkili bir şekilde ilerletmenin etkili bir parçası

olduğu gösterilmiştir (Storer ve diğ erleri, 2014). Aynı zamanda, başarılı bir kişisel antrenör olmak için gereken nitelikler hakkında çok az araştırma var (Melton, Katula, & Mustian, 2008). Ayrıca  ocuklar ve gençlerin düzenli spor aktivitelerine katılımının sağlanması çok değişken faktörlere bağlıdır.  nemli faktörlerden biri antrenörlerin engelli bireylere karşı tutumudur. Engelli sporcu adaylarına yönelik tutumlar kaynaştırma sporuna başarılı bir şekilde  z msenmesinin başlangıç noktası sayılabilir. (Heikinaro-Johansson, & Shenill, 1994). Antrenörlerin tutumları önemlidir ve hem engelli sporcuların spora bakışını hem de normal gelişim gösteren gençlerin engelli akranlarına bakışının etkilenmesine faydası olmaktadır. Ayrıca antrenörlerin sahip oldukları belli başlı özellikler dolaylı olarak tutumlarını etkileyebilir. Antrenörlerin yaşı, cinsiyeti, eğitimi, kazançları, engelli öğrencilere eğitim vermedeki algıladıkları yeterlilikleri dolaylı olarak tutumlarını etkiler ve daha fazlası engelli öğrencilere karşı nasıl davranış oluşturacaklarına da örnek teşkil eder. Alt yapı sporlarında engelli sporculara antrenörlük yapan kişilerin eğitim verme konusundaki tutumu da önem arz etmektedir. Örneğin, antrenörlerin engellilere yardımcı olmak için ekstra zaman ayırdığı ve onlara karşı çok saygılı davrandığı saptanmıştır. Ayrıca, antrenörlerin engellilerin bedensel ve psikolojik ihtiyaçlarını anladığı ve bunlara göre onlarla çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan, bazı antrenörler engelliler için özel bir eğitim programı geliştirmekte zorluk çekmektedir. Birçok antrenör, engellilerin yeteneklerini değerlendirmekten çekinmektedir (Martin, & Whalen 2014). Ayrıca, antrenörlerin engellilere karşı olumsuz tutumlar sergileyebildiği görülmüştür. Antrenörlerin engellilere karşı tutumu, engellilerin spor alanındaki başarısını doğrudan etkileyebilmektedir. Dolayısıyla, antrenörlerin bu konuda daha bilinçli olması gerekmektedir. Böylece, antrenörler engellilere karşı daha olumlu tutum sergileyebilir ve onlara fırsatlar sunabilir (Kasal, 2020).

İKİNCİ BÖLÜM

2. Kuramsal Çerçeve

2.1. Antrenör Nedir?

Antrenör, bir bireye veya gruba üretkenliklerini arttırmak veya bir performans sorununun üstesinden gelmek için becerileri nasıl geliştireceklerine dair bir eğitim, danışmanlık veya talimat verme yönetimini ifade eder. (McMaster, Culver, & Werthner, 2012). Antrenörlük yöntemleri ve modelleri genellikle yakın gözlem, sorumluluk ve ilerleme ve performans hakkında geri bildirim içerir. Antrenör, kişinin sağlıklı bir yaşam sürmesi için destekleyici bir rol oynayan kişidir. Antrenörler, kişileri fiziksel, duygusal ve zihinsel açıdan destekler. Antrenörler, kişileri sağlıklı bir yaşam sürmeleri için motive eder ve onlara güvenlik sağlar. Antrenörler, kişilerin kendilerini daha iyi hissetmeleri için gerekli desteği sağlar. Antrenörler, kişilerin kendilerini daha iyi hissetmeleri ve sağlıklı yaşamlar sürmeleri için gerekli olan becerileri kazanmalarına yardımcı olur.

2.2. Antrenörlük Süreci

Antrenörlük analitik ve kişiler arası becerilerini ifade eder. Antrenörler, kendilerine özgü koçluk felsefeleri ve davranışlarının yanı sıra bu tutum ve davranışların sporcuları üzerindeki etkilerinin farkında olmalıdır. Liderlik literatürünün de belirttiği gibi, sporcuların belirli koçluk davranışları için çok sayıda tercihi vardır (Chelladurai, 1990; Chelladurai & Riemer, 1997; Smoll, & Smith, 1989). Sporcular yetersiz miktarda aldıklarını algıarlarsa tercih ettikleri koçluk davranışlarından dolayı tatmin düzeyleri ve performansları engellenebilir (Martin, Jackson, Richardson, & Weiller, 1999). Tercih edilenler arasındaki bu tutarsızlıktan kaynaklanan memnuniyetsizlik ve algılanan davranışlar, bir koçun farkındalık eksikliği ile daha da kötüleşebilir. Bu nedenle kendi tutumlarının daha fazla farkında olan antrenörler ve davranışlar ve oyuncularının bunları nasıl yorumladığı, daha memnun ve daha iyi performans gösteren oyunculara sahip olabilir. Armstrong (2001), McGuire'in (1992) yazdığı bir makaleden alıntı yaptı. Bir sporcunun spor deneyiminin kalitesi, antrenörün inançlarını ve tutumlarını yansıtır. Bir antrenörün tutumunun diğer bir kritik yönü, sporun zihinsel yönlerine ne kadar dikkat edildiğidir. Pek çok koç, takımları ve oyuncularının başarıları veya başarısızlıkları için zihinsel faktörlere atıfta bulunsa da, bu koçlardan kaçısı gerçekten takımlarını sporlarının zihinsel tarafında eğitiyor? Bununla birlikte, oyuncularının performansının tüm yönlerini, özellikle de zihinsel yönünü geliştirmeye öncelik veren birçok koç vardır (Smith & Smoll, 1997; Steinberg,

Singer, & Murphey, 1999; Voight, 2000). Bazı koçlar bunu, oyuncuların açılış düdüğünden önce zihinsel olarak kendilerini antrenmana hazırlayabilecekleri rutinler oluşturarak yapar. Gilbert, Gilbert ve Trudel (2001a), antrenörlerin sporcularının tutumlarını ve performanslarını olumlu yönde etkilemek için stratejiler kullanmak üzere spor psikolojisi, pedagoji ve gençlik sporu ile ilgili literatüre aşina olmalarını önermektedir.

2.3. Başarılı Antrenörlerin Kişisel Özellikleri

İşyeri performansını tahmin etmek için kişilik değerlendirmelerinin kullanılması tartışmalı bir geçmişe sahiptir. 1990'lardan önce, Guion, & Gottier (1965) ve Schmitt, Gooding, Noe, & Kirsch'in (1984) bulguları gibi, diğer performans testi türleri ile karşılaştırıldığında, kişilik değerlendirmelerinin yordayıcı geçerliliklerinin yararlı olamayacak kadar düşük olduğunu ileri sürdüler. (Hough, & Oswald, 2005). 1990'lar öncesi değerlendirmelerin düşük geçerliliğinin, o zamandan beri, yordayıcı özelliklerin etrafında organize edileceği ortak bir çerçevenin bulunmamasına ve böylece kişiliğin kestirimsel geçerliliğinin gizlenmesine atfedilebileceği ileri sürülmüştür (Barrick, & Mount, 1991). 1990'larda, kişiliğin beş faktörlü modeline (FFM) olan güven arttı (Barrick, & Mount, 1991) ve kişilik araştırmacıları, seçim araştırmalarında FFM ölçümlerini (örn. Costa, & McCrae'nin (1992) NEO-FFI) artan bir şekilde benimsedi. FFM'yi yaygın olarak kullanmaları, öngörücü özellikleri düzenlemek için ortak bir çerçeve eksikliğinin üstesinden gelmeye yardımcı oldu. Bulgular, FFM'nin seçim faydasına sahip olduğunu gösterdi (Barrick, & Mount, 1991); yine de, kriterle ilgili geçerlilikler hala nispeten düşüktü (Hough, & Oswald, 2005). Son zamanlarda araştırmacılar, bu düşük geçerliliklerin kısmen performans değerlendirmelerinde durumsal değerlendirmelerin göz ardı edilmesinden kaynaklanabileceğini varsaydılar (Tett, & Burnett, 2003). Sonuç olarak, araştırmalar artık kişilik ile performansın farklı yönleri veya türleri arasındaki ilişkinin doğasının daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına yöneliktir (Hattrup, & Jackson, 1996; Schmitt, 2004). Koçluk transferi, belirli bir tür performans göstergesini temsil eder. Performans, bilişsel yetenek ve motivasyonun etkileşimi olarak düşünülebilir (Hollenbeck, & diğerleri, 1988). Bilişsel yetenek nispeten birleşik, istikrarlı bir yapı olarak görülürken, motivasyon bir göreve yöneltilen dikkat çabasının yönü ve miktarı ve bu çabanın zaman içinde ne ölçüde sürdürüldüğü olarak kabul edilir (Kanfer, & Ackerman, 1989). Motivasyonun bu yön, seviye ve kalıcılık bileşenleri, kişilik özelliklerinden (tipik olarak FFM'ler tarafından tanımlandığı gibi) vicdanlılık, deneyime açıklık ve duygusal istikrardan etkilendiği bulunmuştur (Judge, & Ilies, 2002). Vicdanlılık, bireyin planlama, organize etme, görevleri yerine getirme ve güvenilir, amaçlı, güçlü iradeli ve kararlı olma eğilimini ifade eder (Costa, & McCrae, 2006). Meta-analizler, vicdanlılığın iş performansının tutarlı bir göstergesi olduğunu öne sürüyor. Örneğin,

Barrick & Mount'ın (1991) meta-analizi, vicdanlılığın profesyoneller ve yöneticiler de dahil olmak üzere çok sayıda meslek grubunda iş ve eğitim yeterliliğini yordadığını buldu.

Vicdanlılığın da öğrenme ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Örneğin, Colquitt & Simmering (1998), vicdanlılığın hem eğitim öncesi motivasyonla hem de eğitim sürecindeki motivasyonla pozitif yönde ilişkili olduğunu bulmuştur. İş ve eğitimle ilgili bu sonuçlar birlikte, vicdanlılığın koçluk transferi ile olumlu bir şekilde ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Açıklık, bireyin iç ve dış dünyaları hakkındaki merakını, yeni fikirleri ve geleneksel olmayan değerleri benimseme isteğini ve duygularını deneyimleme yoğunluğunu ifade eder (Costa, & McRae, 2006). Barrick & Mount (1991), açıklığın yöneticiler için performansla pozitif, profesyoneller (avukatlar ve muhasebeciler gibi) için performansla negatif ilişkili olduğunu bulmuştur. İş ve eğitim yeterliliği ile personel verilerinin (örneğin maaş düzeyi) bir bileşimini temsil ediyordu. Ancak, analizlerini meslek grupları (yani profesyonel, polis, yöneticiler, satış ve yarı vasıflı) genelinde bir araya getirdiklerinde, açıklık eğitim ile pozitif bir ilişki ve iş yeterliliği ile negatif bir ilişki sergiledi.

2.4. Koçluk Süreci ve Modellerin Uygulanması

Bir süredir, koçluk akademisyenleri, koçluk sürecinin modellerini araştırmış ve önermiştir. Bu, koçluk sürecinin kuralcı, idealist temsilleri olan modelleri ve ampirik olarak araştırmaya dayanan modelleri içerir (Cushion, Armour, & Janes. 2006). Koçluk sürecinin modelleri, koçluk uygulayıcılarının davranışlarını ve hedeflerini hisler, duygular, sezgiler ve deneyim temelinde doğaçlama yapmaktan ziyade kesin ilkelere dayandırmasına olanak tanır (Saury, & Durand,1998). Koçluk süreci modelleri, şu anda genel yönergeler dayandığı iddia edilen ve sonuç olarak ne bilgilendirici ne de etkili olan koçluk eğitim programlarını bilgilendirmek için kullanılabilir (Lylee,2002). Modeller ayrıca koçluk akademisyenlerinin ve eğitimcilerin bağlamsal olarak alakalı, gerçek dünya kararlarının nasıl ve neden alındığını daha iyi anlamalarına olanak tanır. Birçok ve çeşitli teorik pozisyonların kullanılmasına rağmen (Gilbert, & Trudel,2004), koçluk süreci sağlam bir kavramsal temelden ve kesin ilkeler dizisinden yoksundur (Cushion, Armour, & Janes. 2006). Bu, koçluk uygulayıcılarının koçluk araştırmasını alakasız ve gerçek dünyadaki koçluk uygulamasından uzaklaştırılmış olarak görmelerine yol açmış olabilir (Jones, & Wellace,2005). Koçlar, amacı karmaşık bir süreci basit ve nedensel bileşenlere indirgemeyi amaçlayan koçluk sürecini modellemeye yönelik pozitivist bir yaklaşımdan muzdariptir. Sonuç, karmaşıklığı azaltılmış ve koçluk uygulamasını temsil etmeyen modeller olmuştur (Cushion, 2007). Koçluk sürecinin karmaşıklığının hafife alınması, koçların bu çerçevelere göre uygulama yapmakta zorlandıklarını gördü (Saury ve Durand, 1998. Buna göre, koçluk süreci modellerinin koçluk uygulaması söz konusu olduğunda

olabileceği kadar etkili olmadığını söylemek doğru olur. Hem koçluk hem de liderliğin karmaşık sosyal süreçler olarak benzer bir anlayışa sahip olmasına rağmen, kurumsal bir ortam için geliştirilen liderlik modelleri, gerçek dünyada örgütsel liderlik uygulamasının uygulanması ve eğitimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuştur (Avalio, Walumbwa, & waber, 2009). Yukarıda sunulan kanıtlar, spor ortamında formüle edilen ve test edilen koç liderliği ve koçluk etkinliği modellerine rağmen, koç liderliği modellerinin koçluk pratisyenleri için aynı uygulama değerine sahip olmayabileceğini göstermektedir. Karmaşık ve dağınık bir gerçekliğin aynı sorunlarıyla karşı karşıya olmasına rağmen, örgütsel liderlik modelleri oldukça etkili ve uygulanabilir ve gelişmiş liderlik etkinliğine yol açan örgütsel liderlik uygulamalarını ve eğitimini tutarlı bir şekilde bilgilendirdiği gösterilmiştir (Avalio, Walumbwa, & waber, 2009). Bununla birlikte, aşağıda incelenen teorik modellerin ve çerçevelerin, koçluk uygulayıcıları tarafından hemen kullanılmak üzere modeller olarak oluşturulmadığına dikkat edilmelidir. Gerçekten de, araştırmacıların hem antrenör davranışını etkileyen ilgili faktörleri belirlemesine hem de antrenör davranışının sporcu performansı ve gelişimi üzerindeki etkisini test etmesine olanak sağlayarak amaçlarına iyi hizmet etmişlerdir. Bu nedenle, bu modellerin amaçlanan amaca hizmet ederken, davranış ve programlarını bu tür modellere dayandırmaya çalışan koçluk uygulayıcıları ve koç eğitimcileri için kafa karıştırıcı olduğu ileri sürülmektedir. Sonuç olarak, daha uygulayıcı odaklı bir modele ihtiyaç vardır, çünkü böyle bir model koçluk uygulamasında daha faydalı olacaktır. Bu modellerin uygulanabilirliğini artırmak için bazı öneriler, antrenör ve sporcu arasındaki karşılıklı etkileşimi daha fazla vurgulamak ve bunu belirli bir antrenörlük bağlamı içine yerleştirmektir (Saury, & Durand, 1998).

2.5. Mevcut Modellerin İncelenmesi

2.5.1. Liderlik modelleri.

Çok boyutlu liderlik modeli (Chelladurai,1984), liderlik davranışının üç durumu olduğunu iddia eder: gerekli antrenör davranışı, sporcunun tercih ettiği antrenör davranışı ve gerçek antrenör davranışı. Bu durumların her biri, durumun, antrenörün ve sporcunun özelliklerini temsil eden üç öncül değişkenden etkilenir. Modelin temel önermesi, sporcu performansı ve memnuniyetinin, koçluk davranışlarının üç durumu arasındaki uyumla pozitif olarak ilişkili olmasıdır. Alternatif olarak, (Smoll, & Smith, 1989) koç liderliği için bilişsel-aracı bir model önermektedir. Bu modelin temel varsayımı, durumsal faktörlerin etkisine ek olarak, bilişsel süreçler ve bireysel farklılık değişkenlerinin antrenör davranışı ile sporcu sonuçları arasındaki ilişkiye aracılık edeceğidir. Daha yakın zamanlarda, yazarlar yeni liderlik modellerini tercih ettiler. Hem Rowold, 2006 hem de (Callow, & ark., 2009) dönüşümcü liderlik modelinin (Boss, 1985) spor koçluğu bağlamına uygulanabilirliğini olumlu sonuçlarla test

etmiş ve nitel çalışma (Vallee,2005) ile desteklenmiştir. Bunu genişleten araştırma, son zamanlarda hizmetkar liderliğin de uygun bir model olabileceğini öne sürdü (Rieke, Hammermeister, & Chose,2008). Hizmetkar liderlik, güven, alçakgönüllülük ve başkalarına hizmetin temel yapıları tarafından tanımlanır. Bu araştırma, etkili koç liderlerin ne yaptığına dair bir miktar anlayış sağlar, ancak birlikte düşünüldüğünde bu sonuçlar, koçluk araştırması için en uygun liderlik modelinin ne olabileceğini bulanıklaştırmaya başlar. Bu aynı zamanda özgeci liderliği ve işlemsel liderliği uygun modeller olarak destekleyen çalışmaları dışarıda bırakmaktır. (Corthen, 2006). Bu çalışmaların her birinde elde edilen olumlu sonuçlar göz önüne alındığında, bu tür bir belirsizliğe yönelik bir yaklaşım, tüm bu liderlik modellerinde ortak olan faktörleri incelemek olabilir.

2.5.2. İlişkili çerçeveler.

Koç-sporcu ilişkisi çerçeveleri, koç liderliğini incelemek için de kullanılmıştır. Bu, karşılıklı, kişilerarası ilişkiler tarafından oluşturulan ve sürdürülen sosyal süreçler olarak hem liderlik hem de koçluk anlayışına dayanmaktadır. Bu çerçeveler, anlamlı, tatmin edici ve başarılı ilişkileri kolaylaştıran kişilerarası yapıları ve süreçleri araştırarak liderlik çerçeveleri kullanılarak yapılan araştırmayı desteklemiştir. (Corthen, 2006) antrenör-sporcu ilişkisini dört kişilerarası yapı açısından kavramsallaştırmıştır: yakınlık, taahhüt, tamamlayıcılık ve eş yönelim. Ayrıca, antrenör-sporcu ilişkisinin motivasyonel bir modeline bağlamsal, bilişsel ve kişisel yönelim değişkenleri eklemiştir. Bu faktörlerin antrenör davranışlarını etkilediğini ve bunun da bir sporcunun yeterlilik, özerklik, ilgililik ve içsel motivasyon algısını etkilediğini öne sürüyorlar.

2.5.3. Koçluk etkililik modelleri.

Liderlik ve ilişki modellerine bir alternatif olarak koçluk etkinliğinin çalışma modelini önermiştir. Bu model, koç davranışları için üç önemli belirleyici faktör olduğunu önermektedir: sosyo-kültürel bağlam, organizasyonel iklim ve koçun kişisel özellikleri. Bu faktörlerin antrenör davranışı üzerindeki etkisine antrenörün beklentileri, değerleri, inançları ve hedefleri aracılık eder. Antrenör davranışı, bir sporcunun antrenörü hakkındaki algılarını etkileyecek ve bu da sırasıyla kendi algılarını, inançlarını ve motivasyonlarını etkileyecektir. Bunların her biri, sporcu performansının ve davranışının sonuçlarını etkiler. Côté ve Gilbert (2009), koçluk etkinliğinin bütünleştirici tanımı, etkili bir koçun entegre profesyonel, kişilerarası ve içsel bilginin bir uygulaması olan davranışlarda bulunmasını şart koşar. Uygulandığında, bu bilgi tabanları, sporcunun yeterlilik, güven, bağlantı ve karakter sonuçlarında olumlu değişiklikler sağlar. Antrenörlerin bilgisi ve ilişkili sporcuların sonuçları, koçluk bağlamına göre farklılık

gösterir ve bu farklılıklar Côté ve arkadaşları tarafından genişletilmiştir. (Côté, Bruner, Erickson, Strachan, & Fraser, (2010). Örneğin, gençlik sporları için katılım koçları, sağlık ve fiziksel aktivite yeterliliklerine odaklanır; rekabet performansı yeterliliklerine odaklanan performans koçlarının aksine.

2.6. Engelli Bireyler İçin Antrenörlük

Engellilerde egzersiz ve spor eğitimi alanıyla ilgili farklı yaş grupları, cinsiyet ve engel düzeylerindeki bireylerin egzersiz ve beden eğitimi süreçlerinde karşılaştığı problemleri ve ihtiyaçları tartışan, ihtiyaçlara yönelik çözüm önerileri geliştirebilen, engelli bireylerin eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme ve analiz-sentez yapma becerilerinin gelişimi için uygun yöntem ve teknikleri kullanan, farklı engel grupları, cinsiyet ve yaşlardaki engelli bireylerin beden eğitimi ve daha sonra herhangi bir spor branşında sevk-idare ve yönetimi süreçlerini bireysel farklılıkları dikkate alarak planlayabilen kişilere “engelli sporları antrenörü” sıfatı verilmektedir. Dünya çapında yaklaşık 650 milyon engelli insan var olduğu bilinmekle birlikte bunların üçte ikisinden fazlası gelişmekte olan ülkelerde yaşıyor (Kidd, 2011). Sosyal dışlanma, fakirlik nedeniyle yaşadıkları deneyimler karmaşıktır. Bu eşitsizliği doğuru bu eşitsizliklerin ele alınmasında spor eşitsizlik sağlayıcıların başında gelmekle birlikte ötekileştirmeyi teşvik eden olarak algılanmaktaydı (Qi, & Ha, 2012).bu durumu düzene sokan 2006 birleşmiş milletler engelli kişilerin haklarına dair sözleşme’nin (BM, 2006) başarılı bir şekilde uygulamaya konulması, en azından spor, fiziksel aktivite ve rekreasyon arayışlarındaki hakları detaylandıran 30. Maddeyi içermesi nedeniyle, çok önemli bir adım olarak görülebilir (Rioux, 2011). Birleşmiş milletler sözleşmesi artık engelli bireylerin daha fazla katılımdan söz etmekteydi ve bu katılımı sağlayacak en önemli unsur spor olarak görülebilirdi. Birleşmiş milletler sözleşmesi sosyal hayata, dinlenmeye, ve spora katılımı ele alan bir 30. Madde yayınlamıştı ve bu madde eşit bir katılım hakkının ilkiydi (Rioux, 2011). Antrenörlük düzenlemeleri dahil olmak üzere uygun eğitimin sağlanması ve engelli gençlerin örneğin resmi fiziksel aktivitenin bir parçası olarak spora katılmaları için tamamen kapsayıcı bir ortamın sağlanmasıyla ilgilidir. Engelli çocukların kaynaştırmaya katıla bilmelri spor ve oyun gibi fiziksel faaliyetlere katılım hem okul sisteminin içinde heödedışında olması ile mümkündür. Buna rağmen engelli çocukların dışlanması engelli haklarının büyümesine neden oldu. Bu haklar gündemine paralel olarak ortaya çıkan, uluslararası engelli sporunun daha geniş bir şekilde konumlandırılması etrafında daha aydınlanmış ve üzerinde düşünülmüş bir görüştür (Le Clair, 2011). Eylül 2012 paralimpik oyunları bu üstlenmenin bir sonucu olarak görülebilir. Fakat , Atlanta'daki 1996 Paralimpik Oyunları, büyük ölçüde iyi niyetle kuşatılan ikinci kademe bir etkinlik olarak kalmıştır. 1871 yılına kadar uzanan ilk uluslararası maç, 1891'de İngiltere ve

İskoçya. Avrupa düzeyinde, Les Jeux Internationaux Silencieux - basitçe uluslararası "sessiz" oyunlar - ilk kez sahnelendi. 1948'e ve Dr Ludwig Guttman'ın öncü çalışması mevcuttur. Stoke Mandeville'de 20 sporcunun katılacağı bir etkinlik düzenlemeye karar verdi Hastane, Londra Olimpiyat Oyunlarına paralel olarak, sporcular için sosyal içermeye nedenini iletirmek için sporun önemli bir potansiyeli olduğunu bir engelli ile tamamen gerçekleştirildi. Altmış yılı aşkın bir süre önceki bu küçük olaydan, bugün tanıdığımız modern ve küresel Paralimpik Oyunlarını büyüttü çeşitli engelleri olan kişiler için sportif mükemmelliğe odaklanarak (Hassan, McConkey, & Dowling, 2014). 2006'da BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin uygulamaya konması, engelli insanların hayatın her kesiminde nasıl anlaşıldığı ve uygun şekilde sağlandığı konusunda çok ihtiyaç duyulan reformları hızlandırdı (Kidd, 2011). Bu bağlamda, spor federasyonlarının önündeki zorluk, sadece spora katılmak yeterliymiş gibi, sadece tedarikin ötesine geçerek, sporcuların sportif yeteneklerinde belirgin bir gelişme sağlama olasılığını içeren, uygun şekilde yapılandırılmış ortamlar sunmaya geçmektir. Bunu başarmak için, uygun spor koçluğu ve eğitimi hayati olmaya devam ediyor ve bu yolda atılacak bir adım, bu önemli çalışmaya yardımcı olacak özel bir kaynağın yayınlanmasıdır.

2.7. Engellilik ve Engelli Türleri

2.7.1. Engel kimliği.

Engelliliği yaşam boyu bir geçiş olarak ele almanın yanı sıra, bu tez aynı zamanda engelliliğin kendilik algısının depresyon üzerindeki etkisini de araştıracaktır. Engellilik ve kimlikler hakkındaki literatür, engelliliğe ilişkin kendilik algısının depresyonla nasıl ilişkili olduğuna dair net bir anlayış sağlamamaktadır. Teorik çalışma, sakatlık kimliklerinin iki biçimde ortaya çıktığını öne sürüyor gibi görünmektedir (Reeve, 2002):

1) Sakat bir kimlik, "içselleştirilmiş baskı"dan biraz daha fazlasıdır. Kendini "özürlü" olarak görmek, bireyin toplumun özürlülük ve özürlülüğe ilişkin olumsuz görüşlerini benimsemesi anlamına gelir. Bu engelli kimliği biçiminin sonucu, daha düşük öz-değer ve bozuklukların olumsuz yönlerine odaklanmaktır.

2) Engelli kimliği, kişinin kişisel sınırlamalardan çok toplumun engelleyici yönlerine odaklandığı "sakatlık gururu" olarak kendini gösterir. Bu engelli kimliği sayesinde, insanlar genellikle engelli hareketlerinde aktif hale gelir ve diğer engelli insanlarla ortak bir sosyal deneyim bildirir. Toplumun engellere yönelik olumsuz görüşlerini içselleştirdikleri için kendilerini engelli olarak algılayan kişilerin, kendilerini engelli olarak algılamayanlara göre daha yüksek düzeyde psikolojik sıkıntı bildirmeleri muhtemeldir. Öte yandan, engellilik algısı engellilik gururunu yansıtan katılımcıların, engellilik algısı olmayanlara göre depresyon

yaşama olasılığı daha düşük olabilir. Reeve ayrıca engelli kimliklerinin akışkan olduğunu ve engellilik deneyimlerinin çeşitliliği nedeniyle büyük ölçüde değiştiğini öne sürer (Reeve 2002: 505). Sonuç olarak, ulusal bir ankette engelliliğe dair kendilik algısını bildiren kişilerin bu engelli kimlik tiplerinden herhangi birine uyabilecekleri veya günlük koşullarına bağlı olarak bu tipler arasında bir süreklilik içinde hareket edebilecekleri görülmektedir. Watson (2002), 28 engelli katılımcıyla yapılan niteliksel bir çalışmada, devlet tarafından belgelenmiş bir engeli olmasına rağmen engelli kimliğini benimsemeyen bireylere odaklanarak engelli kimlikleri kavramını araştırdı. Watson'ın araştırması, engelli bir kimliği reddeden engelli bireylerin, aslında onu benimseyenlerden daha yaygın olduğunu gösteriyor. 28 engelli katılımcıdan sadece 3'ü engelliliklerini ve engelliliklerini kimlik duyguları için önemli gördü (Watson, 2002: 514). Watson, diğer 25 katılımcının "normal" olmaya odaklandığını ve bozuklukların ve engelliliğin diğer kimlikleri geçersiz kılmadığını vurguladı. Bunun yerine, kimlikleri, kimliklerinin önemli bir parçası olan engelliliği veya bozukluğu reddetmek için inşa edilir (Watson, 2002: 524). Ne içselleştirilmiş baskı ne de siyasi kimlik modelleri bu bireylere uymuyor gibi görünüyor. "Bu muhbirler kendileri hakkında fikir üretiyorlar. Öz-kimlik fikirlerini, engelliliği bir trajedi olarak sunan biyomedikal modellere dayandırmıyorlar. Engelli olmak, bu görüşmecilerin çoğu için farklılık veya çeşitliliği kutlamakla ilgili değildir, kimliklerinden duyulan gurur, bireylerin kendilerini farklı veya engelli olarak etiketlemesiyle oluşturulmaz, engelliliği kendi terimleriyle, kendi koşulları altında tanımlamakla ilgilidir. referans." (Watson, 2002: 521).

Watson'ın bulguları daha büyük örneklemeler için geçerliyse, engelli kimliğini reddeden bireylerin, toplumun engelliliğe yönelik olumsuz görüşlerini benimsemedikleri veya marjinal bir grubun üyesi olduklarına inandıkları için daha düşük depresyon seviyeleri bildirmeleri mümkündür. Watson'ın çalışmasına göre, kendilerini engelli olarak tanımlayan katılımcıların daha ciddi bozukluklar, koşullar veya sınırlamalar yaşayıp yaşamadıkları net değil. Engellilik algısının, yalnızca bir kişinin yaşadığı sınırlamaların ciddiyetini yansıtmaması mümkündür. Bu olasılığı kontrol etmek için, bu çalışma engellilik algısı ölçümleri tanıtıldığında engelliliğin ciddiyetini ve sağlık durumunu kontrol edecektir.

2.8. Engellilik Tanımı

Engellilik Süreci Modeli (Verbrugge, & Jette, 1994) gibi engelliliğin teorik açıklamaları, engelliliği, fiziksel veya zihinsel işlevsel bir bozukluk nedeniyle günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirirmede kalıcı kısıtlamalar veya yetersizlik ile karakterize edilen bir deneyim olarak tanımlar. Bu, bir dizi işlevselleştirmeyi hem yansıtan hem de buna yol açan geniş bir tanımdır. Spesifik olarak, büyük ölçüde "kalıcı", "kısıtlamalar" gibi terimlerin anlamlarındaki belirsizliği ortadan kaldırmak için tasarlanan çabalara yol açmıştır.ve "günlük yaşam

aktiviteleri". Gerçekten de, bir kişinin engelli olduğu söylenebilmesi için ne kadar süreyle aktivite kısıtlamaları yaşaması gerekir? Hangi spesifik tür ve derecedeki aktivite kısıtlamaları engellilik belirteçleri olarak sınıflandırılmalıdır? Ve hafif, orta ve şiddetli engellilik arasındaki optimal sınır değerleri hangi kriterler tanımlar? Bugüne kadar, araştırmacılar arasında bu (ve benzeri) konuların bazıları hakkında fikir birliği yoktur. Engellilik ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkiyi inceleyen ampirik literatürün gözden geçirilmesi, engelliliğin operasyonel olarak tanımlanma biçiminde önemli tutarsızlıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin, bazı araştırmalar, katılımcılara Günlük Yaşamın Temel ve Araçsal Aktivitelerini (sırasıyla BADL'ler ve IADL'ler) - yani banyo yapma ve tuvalet yapma (BADL'ler) gibi kişisel bakım görevlerini ve gerekli rutin aktiviteleri) gerçekleştirmede zorluk yaşayıp yaşamadıklarını soran anketlere dayanmıştır. mali durumu yönetmek ve ev veya bahçe işi (IADL'ler) yapmak gibi bir hane halkının bakımı için. Diğer araştırmalar, katılımcıların işlerinin gerektirdiği günlük görevleri (yani iş-faaliyet sınırlamaları) yerine getirme yeteneklerini sorgulayan anketlere verilen yanıtları analiz etmiştir. Benzer şekilde, bazı anketler (ör. Alman Sosyo-Ekonomik Paneli) katılımcılara engelli olduklarının "resmi olarak onaylanıp belgelenmediğini" sorarken, diğerleri (ör. Avustralya'daki Hanehalkı, Gelir ve Çalışma Dinamikleri) katılımcılardan sakatlık yalnızca kendi değerlendirmelerine dayalı durum Farklı araştırmacılar tarafından farklı operasyonel tanımların benimsenmesi, engellilik yapısına yakınsak bir geçerlilik sunabilse de, aynı zamanda çalışmalar arasında sonuçların karşılaştırılmasını sınırlayabilir. Anket sorularında engelliliğin işlevselleştirilmesindeki küçük farklılıklar, engellilik yaygınlığı tahminlerinde büyük tutarsızlıklara neden olabilir ve bu da ampirik bulgulara ve sonuçlarda önemli farklılıklara yol açabilir (örnekler için bkz. Francescutti, Battisti, Griffo, & Solipaca, 2017). (Engelliliğin farklı operasyonel tanımlarının ÖİÖ değişkenliği üzerindeki etkisi).

2.9. Sakatlık Kategorilerini Tanımlama

Bu çalışmanın ilk amacı, engellilik türleri için uygun bir sınıflandırma sistemi belirlemektir. Bu çabanın bir parçası olarak, mevcut sınıflandırma şemaları gözden geçirildi. Tarihsel olarak, psikologlar engelliliği patolojik olarak vurgulayarak engelliliği tartışmak için tıbbi modelleri kullandılar (Shaw, Chan, McMahon, 2014). Bu şekilde, engellilik kesinlikle ilaç ve terapi ile tedavi edilebilecek tıbbi bir sorun olarak görülmektedir. Bu nedenle, bu modeli kullanan araştırma, dar bir şekilde belirli bir özürüllüğe (örn. Multipl Skleroz veya HIV) ve onun reçeteli tedavisine odaklanır. Bu tanım kullanılarak birçok atılım gerçekleştirilmesine rağmen, benzer engel türlerine sahip kişilerde bulunan ortak engelleri ve deneyimleri fark etmekte başarısız olmaktadır. Tıbbi model, engellilerin yaşadığı karmaşık sosyal, politik, kültürel ve ekonomik eşitsizlikleri hesaba katmaz. Ayrıca engellilerin işyerinde farklı sosyal ve

istihdam deneyimlerine duyarlı değildir. Son mevzuat (örneğin, 2008 Engelli Amerikalılar Değişiklik Yasası), aktivist çalışma ve çok disiplinli araştırma, bir dizi dar tanımlanmış tıbbi durum olarak engelliliğe yapılan vurguyu, geniş ve her şeyi kapsayan bir kategori olarak engellilik kavramına doğru kaydırır. Bu engellilik çerçevesi, engelli bireylerin neden damgalanma, istihdam ayrımcılığı ve yoksulluk gibi toplumsal zorluklarla karşılaştığını anlamaya odaklanan sosyal modellerde sıklıkla belirtilir (Barnes, Mercer, & Shakespeare, 1999). Sosyal modeller, engelliliği, bir kişinin zihni ve bedeni ile çevresinin özellikleri arasındaki etkileşimi yansıtan karmaşık ve çok boyutlu bir kavram olarak görür. İş yeri ile ilgili konulara daha uygun ve uygulanabilir olmasına rağmen, sosyal modeller engelli nüfusu homojen bir grup olarak ele alma eğilimindedir ve bu da genellikle engellileri engelli olmayanlarla karşılaştıran aşırı basitleştirilmiş ikili analizlerle sonuçlanır (Graffman, Shinkfield, Smith, & Polzin, 2002). Önceki bölümde belirtildiği gibi, engelli bireyler istihdam ortamlarında sürekli olarak dezavantajlı konumdadır; ancak, son araştırmalar engelli iş başvurusunda bulunanların eşdeğer olarak görülmeyebileceğini göstermektedir (Premeaux, 2001; Jensen, & diğerleri, 2005). Örneğin, bireyler fiziksel engeli olanlara göre psikolojik engeli olanlara daha olumsuz tepkiler verebilmektedir. Bu ve benzeri bulgulara cevaben araştırmacılar, anlamlı ilişkiler bulmak için engellilikleri çeşitli şekillerde tanımlamaya ve kategorilere ayırmaya çalıştılar. Kapsamlı bir literatür taraması, engelliliği sınıflandırmanın tek bir standart yolu olmadığını ve çoğu tipolojinin çok az ampirik desteği veya teorik temeli olduğunu veya hiç olmadığını ortaya koydu. Bunun yerine, kategoriler çalışmadan çalışmaya farklılık göstermiş, işlevsel sınırlamadaki algılanan benzerlikler veya engellilikle ilişkili belirli özellikler kriter olarak kullanılmıştır (Jackson, Schlater, & Rain, 1991; Premeax, 2001; Stone, & Colella, 1996, Stahl, & McCarthy, 2011). Engel türlerini karşılaştırmak için kullanılan en belirgin sınıflandırma sistemi, engelli bireyleri fiziksel ve zihinsel engellere göre ayırır. Bu, G/Ç araştırma literatüründe yaygındır ve bu sistemi kullanan bir meta-analizde gösterilmektedir. Ren, Paetzold ve Colella (2008) 31 çalışmanın meta-analizini yapmışlar ve engellilik türü için önemli bir etki bulmuşlardır. Ancak sorun, fiziksel ve psikolojik sınırlamalar için kategori dahil etme kriterlerinin bir çalışmadan diğerine değişmesi ve sonuçların yorumlanmasını biraz zorlaştırmasıdır.

Örneğin, zihinsel engeller kategorisi neredeyse her zaman duygusal engelleri (örneğin, Bipolar Bozukluk, Şizofreni) içerir ve öğrenme güçlüğü (örneğin, DEHB) ve gelişimsel engelleri (örneğin, Otizm) içerebilir veya içermeyebilir. Fiziksel engeller kategorisi neredeyse her zaman hareketlilik bozukluklarını (örn. Felç) içerir ve duygusal engelleri (örn. sorunları, astım). Alternatif sınıflandırma şemaları, belirli engel kategorilerinin ayrı ayrı incelenmesi gerektiğini kabul eder ve fiziksel ve zihinsel kategorilerin yanı sıra üçüncü bir duygusal

engellilik kategorisini de içerir. Mesleki rehabilitasyon programlarında kullanılan RSA-911, engelli kişileri sürekli olarak üç geniş kategoriye ayırır:

(1) duysal/iletişimsel (ör. görme bozukluğu/körlük ve işitme bozukluğu/sağırılık)

(2) fiziksel (ör. artrit, omurilik yaralanması) ve (3) zihinsel (ör. duysal engeller, gelişimsel, nörolojik ve öğrenme güçlükleri).

Bu sınıflandırma sisteminin olumlu bir unsuru, G/Ç araştırmalarında nadiren gerçekleşen bir kavram olan duysal engelleri fiziksel engellerden ayırmasıdır. Bununla birlikte, zihinsel bozukluklar kategorisi aşırı derecede geniş kalmıştır. Bu sistem, depresyon, DEHB ve Down Sendromu kadar farklı engelli bireyleri birleştirir. Bu problemlidir çünkü zihinsel kategorideki bireyler işle ilgili bu tür farklı sınırlamalar yaşarlar. Jensen ve arkadaşları (2005) daha dar tanımlanmış kategoriler önermiştir. 2001 Hanehalkı İşgücü Anketinin bir parçası olarak uygulanan Yeni Zelanda Engellilik ve İşe Katılım Anketinden (N = 3.367) alınan verileri analiz ettiler. Bu anket, birkaç ek soru ile birlikte bireyin işlevsel bozukluklarına ilişkin 23 ikili soru içermektedir. Sonuçlar, iki istihdam değişkenine göre faktör analizi yapılan 31 potansiyel değişken üretti: işe yerleştirme (evet/hayır) ve istihdam düzeyi (yarı zamanlı/tam zamanlı). Açımlayıcı faktör analizi, altı kategoride yüklenen 22 madde belirledi. Doğrulayıcı bir faktör analizi, fonksiyonel sınırlamaya dayalı altı sakatlık kategorisinden oluşan kompakt bir sınıflandırma sistemi sağladı.

Bu kategoriler (1) görme engelleri, (2) işitme engelleri, (3) kısıtlı hareket kabiliyeti, (4) kısıtlı koordinasyon, (5) öğrenme ve hafıza engelleri ve (6) psikolojik engellerdi.

Ayrıca, nüfusun %9'u bir kategoride sınıflandırma yapmadığından, bir "diğer" kategorisinin önemine de dikkat çektiler. Bu çalışma, işyerinde uygulanabilecek faydalı bir sistem sağlarken, engelliliğin karmaşıklığını da vurguladı. Jensen'in çalışması literatüre önemli bir katkı sağlamıştır. Bununla birlikte, tipoloji, belirli popülasyonumuza genellenemeyebilir. Jensen ve meslektaşları (2005) genel olarak engelli nüfus için istihdam sonuçlarındaki farklılıkları incelerken, biz iş becerileri eğitime katılmış düşük gelirli, engelli bireylerin belirli bir kesimine bakıyoruz. Aşağıdaki bölümde, sınıflandırma sistemimizin gelişimini tartışacağız. Goodwill Industries'den alınan orijinal veri seti, engelli müşterileri sekiz kategoriye ayırmıştır. Engellilik kategorisine uygun üyeliği belirlemek için, danışanlara ilk önce işlevsel sınırlamaların (örneğin hafıza, konsantrasyon, yönergeleri takip etme, eğilme, eğilme) varlığına ilişkin 52 ikili sorudan oluşan bir dizi sorulmuştur. Örneğin, bir müşteri eğilme veya nefes alma ile ilgili bir sorun fark ederse, fiziksel engelli kategorisine yerleştirilecektir. Sınıflandırma için bir temel olarak tek başına işlevsel sınırlamanın kullanılmasıyla ilgili bir sorun, bir sınırlamanın birçok engellilik türüyle ilişkili olabilmesidir. Tablo 2.1'de gösterildiği gibi, talimatları

hatırlamadaki sınırlama, öğrenme, gelişimsel veya nörolojik bir engelin sonucu olabilir. Daha fazla netlik sağlamak için, danışanlardan (1) önceki teşhisleri belgeleyen tıbbi kayıtlar veya (2) özel engellerini belirten bir Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı sağlamaları istendi. Hem işlevsel kısıtlamaların kaydına hem de tıbbi belgelere sahip olmak, müşterilerin uygun engellilik kategorisine yerleştirilmesini sağladı. Ayrıca, Goodwill'deki Kariyer Danışmanına her müşteri için uygun bir iş bulma ve uygun düzenlemeleri belirleme konusunda yardımcı oldu.

Önerilen Kategori Sistemi.

Goodwill'in sekiz kategorili sınıflandırmasının bir sınırlaması, kategorilerin statik olarak türetilmemiş veya doğrulanmamış olmasıdır. Bu nedenle, orijinal sekiz kategorili sistem aşırı spesifik olabilir ve engellilik türleri arasındaki ortak noktaları belirlemede başarısız olabilir. Bir işyeri ortamında pratik kullanım için, işlevsel sınırlamalara dayalı olarak bireyleri anlamlı gruplara ayırmak için en cimri sınıflandırma sistemi tercih edilir. Bu nedenle, önceki araştırmalara ve istatistiksel doğrulamaya dayalı azaltılmış bir sınıflandırma sistemi öneriyoruz.

Anlamlı kategorileri belirlemek için özel eğitim, endüstriyel psikoloji ve mesleki rehabilitasyon alanlarındaki önceki literatür kullanılmıştır. Ek olarak, engellilik kategorilerinin yapısını incelemek için mevcut sekiz kategorinin toplu, hiyerarşik küme analizini yaptık. Tek bağlantı yöntemini kullanarak, bu küme analizi, birlikte oluşması en muhtemel kategorileri gösteren bir yakınlık matrisi verdi. Şekil 2.1. bir küme çözümüne ilişkin fikir edinmek için bir grafik araç olan dendrogram sonuçlarını görüntüler. Önerilen yöntem beş engel kategorisi vermektedir: (1) duysal engeller, (2) zihinsel engeller, (3) duygusal engeller, (4) fiziksel engeller ve (5) diğer engeller.

2.9.1. Duyusal engelli.

Duyusal engelli kategorisi, hem körlüğü hem de sağırlığı olan hastaları içerir. Mesleki Rehabilitasyon araştırmalarında bu engeller her zaman birlikte gruplandırılır (cf: Dutta, & diğerleri, 2008). Duyusal yetersizliklerin yaygın bir işlevsel sınırlaması iletişimidir. Bununla birlikte, birçok çalışma, duysal engelleri olan kişilerin engelleri tarafından en az engellenen kişiler olduğunu ve iş becerileri eğitime katıldıktan sonra herhangi bir engel türü içinde en yüksek yerleştirme oranına sahip olduklarını göstermektedir (Jang, & meslektaşları, 2014; Jensen ve diğerleri, 2005; Dutta, & diğerleri. 2008). Ek olarak, duysal engeli olanlar, herhangi bir engel türü arasında en yüksek işe katılım oranına sahiptir (Disability Compendium, 2014; Office of Disability Employment Commission, 2010). Ek olarak, küme analizi, körlük ve sağırlığın sıklıkla birlikte ortaya çıktığını göstermektedir.

2.9.2. Nörolojik, gelişimsel ve öğrenme engeli.

Nörolojik, gelişimsel ve öğrenme engeli kategorilerini çökerterek bir zihinsel engeller kategorisi, bu yetersizliklerin birlikte ortaya çıkma olasılığının yüksek olduğunu destekler niteliktedir. Bu üç engellilik kategorisine giren pek çok tanı vardır, ancak bunların tümü bilgi işleme, iletişim ve hatırlama gibi benzer işlevsel sınırlamalara neden olabilir. Jensen ve arkadaşları (2005), bu yetersizlikleri birlikte gruplandırmak için ortak işlevsel sınırlamaları gerekçe olarak kullanırlar. Mesleki Rehabilitasyon verilerini kullanan araştırmalar da tutarlı bir şekilde yukarıda belirtilen engelleri "zihinsel engeller" olarak adlandırılan bir kategoride gruplandırır. Sanal gerçeklik araştırmalarında, zihinsel engelli bireyler, istihdam hizmetleri aldıktan ve iş eğitim programlarına katıldıktan sonra en düşük yerleştirme oranlarına sahiptir (cf.: Dutta, & diğerleri 2008; Jang ve meslektaşları, 2014). Daha önce değinilen Mesleki Rehabilitasyon sınıflandırmasıyla ilgili bir konu, duygusal engellileri zihinsel (gelişimsel/öğrenme/nörolojik) engellilerle birlikte gruplandırmasıdır. Bununla birlikte, Jensen ve arkadaşları (2005), duygusal ve zihinsel engellilerin, farklı işlevsel sınırlamaları olduğu için bir iş ortamında benzer şekilde işlev görmediklerini bulmuşlardır. Benzer şekilde, kümeleme analizi sonuçlarımız, duygusal engelli kategorisindeki danışanların, zihinsel engelli kategorisindekilerle ortak sınırlamaları paylaşmadığını göstermektedir. Bir eğitim ortamında, duygusal bozukluğu olan bir kişi, diğer kursiyerlerle sosyalleşmede veya grup temelli etkinliklere katılmada sorun yaşarken, zihinsel bozukluğu olan biri, eğitimde öğrendiği becerileri işine aktarmakta zorlanabilir. Ayrıca, önerilen sınıflandırma sistemimiz, araştırmacıların duygusal engellerin işe yerleştirme üzerindeki benzersiz etkisini değerlendirmelerine olanak tanır.

2.10. Özürlülük İyi Niyet Sınıflandırma Sistemi

Mesleki Rehabilitasyon gibi diğer sınıflandırma sistemleri, herhangi bir fiziksel engeli olan bireyleri bir arada gruplandırır. Bununla birlikte, fiziksel engel kategorisi yalnızca el becerisi ve artrit, belden aşağısı felçli ve kronik sırt ağrısı gibi diğer yürüme engelleri olan bireyleri içerir. Bir eğitim ortamında, bu bireyler bilişsel yetenek eksikliğinden veya hafıza sorunlarından etkilenmezler. Buna ek olarak, fiziksel engelli olanlar, bir istihdam ortamındaki kalıp yargılardan daha az etkilenir ve zihinsel engelli olanlara göre iş düzenlemeleri alma olasılığı daha yüksektir (Ren, Paetzold, & Colella, 2008). Bu, fiziksel engelli kişilerin iş eğitimi aldıktan sonra neden zihinsel engellilere göre iş bulma olasılığının daha yüksek olduğunu açıklayabilir. Son olarak, modelimiz, yukarıda belirtilen kategorilerden herhangi birine uymayan müşteriler için tümünü yakalama kategorisi işlevi gören “diğer” adlı bir grup içermektedir. G/Ç araştırmasında yaygın olan fiziksel/zihinsel sınıflandırma sisteminde, her kişi

iki kategoriden birine girmeye zorlanır. Bu, belirli bir kategorideki üyeler arasında eşitsizlik yaratır. Kategori sistemimizde, "diğer" kategorisi, belirtilen dört engelli kategorisinin uyumunu güçlendirerek sonuçları daha genelleştirilebilir hale getirir. Bizim modelimizde, "diğer" engeller en geniş kategorilerden biriydi, bu da bu kategorinin daha fazla parçalanabileceğini veya belki de daha iyi tanımlanabileceğini gösteriyor. Dendrogram sonuçları, bu kategorideki danışanların başka herhangi bir kategoride aynı anda ortaya çıkan bir engele sahip olma ihtimalinin düşük olduğunu gösterdi. Goodwill'in temsilcileriyle görüştüğten sonra, HIV/AIDS gibi otoimmün hastalıkları ve iç vücut fonksiyonlarını etkileyen hastalıkları (örn. karaciğer kanseri, asit reflü) olan müşterilerin bu kategoride gruplandırıldığını öğrendik. Bununla birlikte, spesifik teşhisler olmadan sonuç çıkaramayız. İleride, Şerefiye'nin bu kişiler için ayrı bir kategori oluşturmasını öneriyoruz. Bu sınıflandırma sistemi, fiziksel/psikolojik ayrımın sağladığından daha spesifik ve ayrıntılı bilgi sağlayarak gelecekteki araştırmaları bilgilendirebilir (cf: Ren, Paetzold, & Colella, 2008); ancak, dikkat edilmesi gereken bazı sınırlamalar vardır. İlk olarak, keşfedilen kategoriler, engelleri teşhis etmek ve tanımlamak için önceden var olan Şerefiye sistemine dayanıyordu. Şerefiye çoğu firmadan daha kapsamlı bir sisteme sahip olsa da kalemler firmaya özeldir. Goodwill'in sistemini kullanmanın avantajı, bu kuruluşun birincil misyonunun eğitim olmasıdır ve bu nedenle sistem, engelliliğin işle ilgili sonuçlar üzerindeki etkisini araştırmak için çok uygundur. Daha önce belirtildiği gibi, bu, iş eğitimi almış düşük sosyoekonomik statüye sahip engelli bireylerden oluşan belirli bir popülasyondur. Bu nedenle, bu kategori sistemi, genel olarak engellerin anlaşılmasına yardımcı olurken, benzer popülasyonlara daha genellenebilir olabilir.

2.11. Tutum

Tutumların değerlendirilmesi konusunda yapılmış çalışmalar, özellikle çok kültürlü toplumlarda daha önemli hale gelmiştir. Günümüzde, göçmenlerin, azınlıkların ve diğer etnik grupların yaşadıkları kültürler arası uyum süreçlerinin anlaşılması ve değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Tutum çalışmaları, kültürler arası etkileşimleri anlamak ve çözümlemek için kullanılan bir araçtır. Özellikle, yabancıların konumu, işe alım veya kültürler arası uyum süreçleri hakkındaki tutumlarını ölçmek ve değerlendirmek için yapılan çalışmalarda, tutumların değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Ayrıca, kültürler arası etkileşimleri anlamak ve çözümlemek için kullanılan bir araç olarak, anket ve mülakatlar ile toplamda tutum çalışmaları da yapılmaktadır.

Tutum; bireyin karşılaştığı her durum karşısındaki davranışını, tutumunu ifade eder. Tutum, kişilik özellikleri içinde yer alan kalıcı bir özelliktir. Tutum; kişinin toplumsal, kültürel ve duygusal değerleriyle birlikte üretilen bir tepkidir. Tutum; kişinin değerleri, inançları,

düşünceleri, kararları ve eylemleri ile bütünlük içinde ortaya çıkmış bir durumdur. Tutum; karşılaştığı durumu ne kadar anlayabileceği, ne kadar davranabileceği, ne kadar etkilenebileceği ve ne kadar aksiyon alabileceği gibi çeşitli konuları içerir.

2.12. Tutum ve Davranış İlişkisi

Tutum, bir kişinin düşünce, his ve davranışlarının bir araya gelmesiyle oluşan bütünsel bir kavramdır. Tutumlar belirli olaylar, kişiler ve konulara karşı olan duygularınızı ve fikirlerinizi yansıtır. Tutumlar, bireyin bu duygu ve fikirlerini harekete geçirmek için davranışlarını şekillendirdiği zaman davranışını etkiler. Tutumlarınız davranışlarınızı etkilemesine rağmen davranışlarınızın tutumunuzu etkilemesi de mümkündür. Örneğin, bir tutumunuzu değiştirmek istediğinizde, davranışlarınızı değiştirerek bunu yapabilirsiniz. Bu, sizi arzu ettiğiniz tutuma götürecektir, ancak arzu ettiğiniz tutuma ulaşmak için uzun bir süreç olabilir. Bu yüzden, tutumlarınızı değiştirmek için öncelikle davranışlarınızı değiştirmeniz gerekir. Bir antrenör, kişinin fiziksel veya psikolojik olarak daha iyi bir performans göstermesi için destek sağlamak amacıyla kişiye özel olarak tasarlanmış bir eğitim programı vermektedir. Antrenörler, kişinin amaçlarına ulaşmasına yardımcı olmak için özel olarak tasarlanmış egzersiz programları geliştirerek kişiye eğitim vermektedir. Antrenörler, kişinin davranışlarını değiştirmek için motivasyonu artırmak ve destek sağlamak için özel planlar geliştirmektedir. Bu yaklaşım, kişinin tutumunu değiştirebilmesine yardımcı olabilir. Böylelikle, kişinin tutumuyla ilgili davranışlarının olumlu yönde değişmesi daha olası hale gelir.

2.12.1. Davranışın Yordayıcısı Olarak Tutumlar

Tutum yapısı, tutumların davranışı öngördüğü varsayımından kaynaklanmaktadır. Bu varsayım, varsayımın savunulabilir olduğu koşullar ve tutumlar ile eylem arasında bağlantı kurmaktan sorumlu süreçler hakkında teori oluşturmaya ilham veren sayısız zorluktan kurtulmuştur (Wicker, 1969). Bağlantının anlaşılmasına yardımcı olan, Ajzen ve Cotes'in küresel tutumlar ile davranışa yönelik tutumlar arasındaki ayrımıdır. Her ikisi de, her iki yapının ölçümleri eylem, hedef, içerik ve zaman öğeleri açısından karşılık geldiğinde güçlü bir tutum-davranış ilişkisinin ortaya çıkacağını ileri süren uyumluluk ilkesine göre davranışla ilişkilidir. Tutum-davranış ilişkisi, etkinin her iki yönde de aktığı iki yönlü bir yoldur. Davranışın tutumlar üzerindeki etkilerine ilişkin çeşitli açıklamalardan hiçbiri bilişsel uyumsuzluk teorisinden daha fazla etkiye sahip olmamıştır. Kuram, başlangıcından bu yana (Festinger, 1957), insanların karşı tutumsal davranışlarını, zor kararlarını ve boşa harcanan çabalarını haklı çıkarma kapasitelerine dair içgörüler sağlamıştır.

2.13. Enstrümantal ve Deneyisel Tutum Yönleri

Bazı araştırmacılar, değerlendirmenin tek boyutlu görüşünün aksine, biri bilişsel, diğeri doğada duyuşsal olmak üzere iki tür tutumun ayırt edilebileceğini öne sürmüştür (Conner, & diğerleri, 2002; Ajzen, & Driver, 1991).

Tutumun bilişsel yönleri, akıllıca-apılca ve zararlı-kavramsal gibi boyutları içerirken, duygusal yönlerin hoş-nahoş ve sıkıcı- eğlenceli boyutlar ile ölçüldüğü görölmektedir (Fishbein, & Ajzen, 2011). Bu ayırım, tutumların bilişsel, duyuşsal, kavramsal veya davranışsal bileşenlerden oluştuğunu söyleyen çok bileşenli tutum görüşüne kadar (Rosenberg, 1956; Rosenberg, Hovland, McGuire, Abelson, & Brehm, 1960) dayanır. Tutumlar, duygulanım değeriiliğine ek olarak uyarılmayı da içerir, ancak “bilişsel” ve “duyuşsal” ölçekler doğada değeriendiricidir ve tek bir iç tutarlı ölçek oluşturma eğilimindedir (Fishbein, & Ajzen, 2011) Bu faktörleri bilişsel ve duygusal olarak etiketlemek yerine, daha tarafsız ve deneyimsel olmaları tercih edilmektedir. Örneğin, genç yüzücüler arasında bir eğitim programına bağıllık üzerine yapılan bir çalışmada (Mummery, & Wankel, 1999) katılımcılardan “bir sonraki döngü boyunca verilen frekans, hacim ve yoğunluğu tamamlamasını istenmiştir. Doğada değeriendirici olarak seçilen 12 adet yedi noktalı semantik diferansiyel sıfat çifti üzerinde olacaktı.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, Karadeniz bölgesinde çalışan antrenörlerin engelli sporculara karşı tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Betimsel yöntem var olan durumu belirten bir durum saptamasıdır (Büyüköztürk, 2005).

3.2. Evren Örneklem

Bu çalışmada, Türkiye Karadeniz bölgesindeki antrenörler arasında tek aşamalı örnekleme prosedürü kullanılmıştır. Araştırma evreni, bölgedeki tüm antrenörleri kapsamaktadır. Araştırmada, Ural ve Kılıç (2006) tarafından belirtilen 0.05 toleransla olası hatayı azaltmak için evrenden alınacak örneklem sayısının alt sınırının 260 kişi olduğu tespit edilmiştir. Güvenilirliği artırmak amacıyla ise veri toplama aracı 282 kişiye uygulanmıştır. Antrenörlere ait demografik özellikler Tablo1’de detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Bu çalışma, Türkiye Karadeniz bölgesindeki antrenörlerin demografik özelliklerini anlamak ve araştırma evreni hakkında genel bir bilgi edinmek amacıyla yapılmış olabilir. Tek aşamalı örnekleme yöntemi, araştırma sürecini basit ve pratik hale getirerek evrenin temsil edilmesine yardımcı olabilir. Ancak, çalışmanın sonuçlarına dayanarak genellemeler yapılacaksa, örneklem büyüklüğünün yeterli olduğundan emin olunmalı ve istatistiksel analizler dikkatle yapılmalıdır.

Tablo 1’de sunulan demografik özellikler, antrenörlerin yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, deneyim süresi vb. gibi önemli bilgileri içerir. Bu bilgiler, elde edilen verilerin analizinde ve yorumlanmasında kullanılabilir ve araştırmanın sonuçlarına anlam katabilir. Özellikle eğitim düzeyi ve deneyim süresi gibi değişkenler, antrenörlerin beceri ve bilgi düzeyleri hakkında önemli ipuçları sağlayabilir

Araştırmaya katılımcılara davet mektubu olarak Google formlar kullanılarak hazırlanan bir ölçek gönderilmiştir. Bu davet mektubunda, çalışmanın amacı ve önemi anlatılmış, katılımcılardan beş dakikalık kısa bir anketi doldurmaları istenmiştir. Ayrıca, katılımcıların bilgilerinin gizliliğinin garanti altına alındığı ve katılımın tamamen gönüllü olduğu belirtilmiştir.

Davet mektubu içerisinde bulunan web bağlantısı, katılımcıların anketi doldurmalarını kolaylaştırmak amacıyla sunulmuştur. Katılımcılar bu linki tıklayarak araştırmaya katılmayı kabul etmişlerdir. Önemli olan husus, katılımcıların kendi istekleriyle araştırmaya gönüllü olarak katılmalarıdır.

Davet mektubu, katılımcıların araştırmaya nasıl ve neden katılmaları gerektiği konusunda bilgilendirmek ve onlara güvenli bir şekilde veri paylaşımı yapacaklarına dair teminat vermek için önemlidir. Araştırmanın amacının ve öneminin açıklanması, katılımcıların motivasyonunu artırabilir ve araştırmaya daha olumlu bir tutumla yaklaşmalarını sağlayabilir. Katılımcıların gizlilik haklarına saygı gösterilmesi ve gönüllülük ilkesine vurgu yapılması da etik açıdan önemlidir.

Tablo 1. *Antrenörlere Ait Demografik Özellikler*

Demografik Özellikler		f	%
Cinsiyet	Kadın	79	28
	Erkek	203	72
Mesleki Kıdem Yılı	1-5 yıl	183	64,9
	6-11 yıl	58	20,6
	12-17 yıl	23	8,2
	18 yıl ve üzeri	18	6,4
Yaş	30 ve Altı	147	52,1
	31-40	102	36,2
	41 ve Üzeri	33	11,7
Antrenörlük yaşamınız sırasında engellilerde beden eğitimi ve spor kapsamında kurs /ders vb. eğitim aldınız mı?	Evet	98	34,8
	Hayır	184	65,2
Ailenizde engelli birey var mı?	Evet	24	8,5
	Hayır	258	91,5
Yakın arkadaşlarınızdan Engelli birey var mı?	Evet	89	31,6
	Hayır	193	68,4
Engelli öğrencilere yönelik öğretim deneyiminizin yeterli düzeyi sizce nedir?	Yetersiz	52	18,4
	Az yeterli	75	26,6
	Orta düzeyde yeterli	133	47,2
	Çok yeterli	13	4,6
	Tam yeterli	9	3,2

Tablo 1'e bakıldığında kadın katılımcıların %28'ini, erkek katılımcılar ise %72'ini oluşturmaktadır.

Katılımcıların mesleki kıdem yılı değişkenine göre 1-5 yıl %64,9, 6-11 yıl, %20,6, 12-17 yıl %8,2, 18 yıl ve üzeri %6,4'tür. Katılımcıların yaş değişkenine göre, yaşı 30 ve altı %52,1, 31-40 yaş %36,2, 41 ve üzeri yaş %11,7'dir. Engellilerde beden eğitimi ve spor kapsamında kurs ders vb. alan katılımcılar %34,68 iken herhangi bir özel eğitim almayan katılımcılar %65,2'dir. Ailede engelli birey olup olmamak değişkenine göre Evet %8,5, Hayır %91,5, katılımcıların yakın çevre ve arkadaşlarında engelli birey olup olmama değişkenine göre Evet %31,6, Hayır %68,4'tür. Engelli öğrencilere yönelik öğretim deneyimini yetersiz bulan %18,4, az yeterli %26,6, orta düzeyde yeterli %47,2, çok yeterli %4,6, tam yeterli bulan katılımcıların sayısı %3,2'dir.

3.4. Veri Toplama Aracı

Ölçme aracı olarak yalnızca bir ölçek kullanılmıştır (Ek:2). Kullanılan bu ölçek için, ölçek sahiplerinden izin alınmıştır (Ek:3). Ölçme aracı gönüllü katılan kişilere uygulanmıştır. Öğretmenlerin engelli öğrencilere öğretmeye yönelik tutum ölçeği (Beyazoğlu ve Özbek, 2020), kişisel bilgiler ve 22 maddeden oluşmaktadır. Ayrıca ölçek dört alt boyuttan oluşmaktadır. Tuumlar boyutlar ve genel tutum toplamalarına göre değerlendirilir. Ölçek boyutları; DA(Davranışsal Amaç), ÖN(Öznel Normlar), ADK(Algılanan Davranışsal Kontrol), DYT(Davranışa Yönelik Tutumlar) ve genel tutum toplamıdır. Ölçek 5’li likert tipte yapılandırılmıştır. Ölçek derecelendirme aralıkları $(n-1/n)=(5-1/5)=0,80$ formülü ile hesaplanmıştır. Ölçek genel toplam puanlarının güvenirlik katsayısı .92; DA(Davranışsal Amaç), ÖN(Öznel Normlar), ADK(Algılanan Davranışsal Kontrol), DYT(Davranışa Yönelik Tutumlar) Cronbach’s Alpha değeri .757 ile .928 ‘dir.. Ölçek maddelerinin seçenekleri ve puan aralıkları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Beşli Likert tipi derecelendirme ölçek seçenekleri ve derece aralıkları

Katılma Düzeyi Seçenekleri	Sınırı
HK	1.00 - 1.79
AK	1.80 – 2,59
ODK	2,60 – 3.39
ÇK	3.40 – 4.19
TK	4.20 – 5.00

HK: Hiç Katılmıyorum, AK: Az Katılıyorum, ODK: Orta Düzeyde Katılıyorum, ÇK: Çok Katılıyorum, TK: Tam Katılıyorum

5’li likert tipte olan ölçek maddelerinde herhangi bir ters kodlama yer almamaktadır. Ölçek alt boyutlarından alınabilecek minimum ve maksimum puanlar; “DA” 3-15, “ÖN” 5 -25 , “DYT” 4-20, “ADK”10-50 ve ölçek genelinde elde edilen puanlar ise 22-110 arasında değişiklik göstermektedir. Puanların artış yönünde olması katılımcı antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumlarının olumlu düzeyde olduğu şeklinde değerlendirilmektedir. Ölçek 5’li likert tipde yapılandırılmıştır. Bu doğrultuda 2,60 ve üzeri elde edilen puan ortalaması katılımcıların tutumlarının olumlu düzeyde, 2,59 ve altı puan ortalaması ise katılımcıların tutumlarının olumsuz düzeyde olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmanın etik açıdan uygunluğu için Bayburt Üniversitesi Etik Kurulu 16.12.2022 tarih 309 sayılı kararı ile izin alınmıştır. Etik kurul izni, araştırmanın katılımcıların haklarına saygı göstereceği ve bilgilerin gizliliğinin korunacağı konusunda güvence vermek amacıyla alınmıştır. Verilerin toplanması için ölçek sahiplerinden öncelikle yazılı izin alınmıştır, böylece katılımcıların araştırmaya gönüllü olarak katılmaları sağlanmıştır.

Katılımcılara Dijital platformlar aracılığı ile Google formlar kullanılarak hazırlanan ölçek, kısa bir web bağlantısı aracılığıyla gönderilmiştir. Davet linki, çalışmanın amacını ve önemini katılımcılara açıklamış, katılım talebini ve bilgilerin gizliliğinin garanti altına alındığını vurgulamıştır. Katılımcılar, araştırmaya katılmayı kabul etmek için web sitesinin linkini tıklayarak kendi istekleriyle araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır.

Elde edilen verilerin normal dağılıma uygun olduğu tespit edildiğinden, parametrik testlerden t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farkı test etmek için Scheffe testi uygulanmıştır. Bu analiz yöntemleri, elde edilen verilerin istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde etmek için uygun olduğunu göstermektedir.

Araştırmada kullanılan yöntemlerin etik açıdan uygun olması, katılımcıların haklarının korunmasına ve bilgilerinin gizliliğinin sağlanmasına önem verildiğini göstermektedir. Ayrıca, istatistiksel analizlerin doğru ve güvenilir sonuçlar elde etmek için uygun yöntemlerle yapıldığı belirtilmiştir. Bu şekilde, araştırmanın bilimsel ve etik açıdan geçerliliği güvence altına alınmıştır.

4. Bulgular

Bu bölümde ölçekten elde edilen nicel veriler çerçevesinde sonuçlar sunulmaktadır.

Araştırmada nicel sonuçlar çalışmayı yönlendiren araştırma soruları tarafından sunulmuştur.

4.1. Araştırma sorusu.

Hangi demografik değişkenler “Antrenörlerin Engelli Öğrencileri Öğretmeye Yönelik Tutumları (AEÖÖYT)” İle İlgilidir? Sonuçlar Antrenörlere ait demografik özellikler ve değişkenlere göre T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarını içermektedir.

Tablo 3. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Analizi

Boyut	Cinsiyet	N	Ortalama	S	t	Sd	p
Ölçek Toplamı	Kadın	79	76,189	12,538	-1,658	280	.098
	Erkek	203	78,896	12,221			
ÖN	Kadın	79	17,189	3,591	-2,643	280	.008
	Erkek	203	18,443	3,539			
ADK	Kadın	79	32,557	7,269	-885	280	,377
	Erkek	203	33,389	7,021			
DYT	Kadın	79	14,240	2,167	-1,707	280	.089
	Erkek	203	14,684	1,877			
DA	Kadın	79	12,202	2,583	-513	280	.608
	Erkek	203	12,379	2,604			

DA: Davranışsal Amaç, DYT: Davranışa yönelik tutum, ADK: Algılanan davranışsal kontrol, ÖN: Öznel Norm

Tabl 3.’deki verilere göre “AEÖÖYT” ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkenine göre t testi analizi sonucunda, toplam ölçek puanı ($t(282) = -1,658$; $p > .05$) ve “ADK”($t(282) = -885$; $p > .05$), “DYT”($t(282) = -1,707$; $p > .05$), “DA”($t(282) = -513$; $p > .05$) alt boyutlarına ilişkin görüşlerin puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Ancak “ÖN”($t(282) = -2,263$; $p < .05$) puanı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının Mesleki Kıdem Yılı(MKY) Değişkenine Göre “AEÖÖYT” Anova Analizi

Alt Boyut	Grup	N	Ortalama	F	p	Fark
DA	1-5 yıl	183	12,251	1,681	,171	-
	6-11 yıl	58	12,293			
	12-17 yıl	23	13,434			
	18 yıl ve üzeri	18	11,833			
	Toplam	282	12,329			
DYT	1-5 yıl	183	14,573	2,103	,100	-
	6-11 yıl	58	14,500			
	12-17 yıl	23	15,260			
	18 yıl ve üzeri	18	13,722			
	Toplam	282	14,560			
ADK	1-5 yıl	183	33,327	,332	,802	-
	6-11 yıl	58	32,741			
	12-17 yıl	23	32,173			
	18 yıl ve üzeri	18	34,000			
	Toplam	282	33,156			
ÖN	1-5 yıl	183	18,000	,853	,466	-
	6-11 yıl	58	17,810			
	12-17 yıl	23	18,913			
	18 yıl ve üzeri	18	18,888			
	Toplam	282	18,092			
TÖP	1-5 yıl	183	78,153	,218	,884	-
	6-11 yıl	58	77,344			
	12-17 yıl	23	79,782			
	18 yıl ve üzeri	18	78,444			
	Toplam	282	78,138			

DA: Davranışsal Amaç, DYT: Davranışa Yönelik Tutum, ADK: Algılanan Davranışsal Kontrol, ÖN: Öznel Norm, TÖP: Toplam Ölçek Puan

Tablo 4’de “AEÖÖYT” ölçek puanlarının, “DA”[F (282)=1,681 p>.05], “DYT” [F(282)=2,103 p>.05], “ADK” [F(282)=,332 p>.05], “ÖN”[F(282)=,853 p>.05] alt boyutlarında ve TÖP [F(282)=,218 p>.05] , “MKY” değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 5. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının Yaş Değişkenine (YD) Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Alt Boyut	Grup	N	Ortalama	F	p	Fark (Scheffe)
DA	30 ve altı	147	12,183	,495	,610	-
	31-40	102	12,470			
	41 ve üzeri	33	12,545			
	Toplam	282	12,329			
DYT	30 ve altı	147	14,530	,256	,774	-
	31-40	102	14,656			
	41 ve üzeri	33	14,393			
	Toplam	282	14,560			
ADK	30 ve altı	147	33,129	,013	,988	-
	31-40	102	33,235			
	41 ve üzeri	33	33,030			
	Toplam	282	33,156			
ÖN	30 ve altı	147	17,938	,808	,447	-
	31-40	102	18,078			
	41 ve üzeri	33	18,818			
	Toplam	282	18,092			
TÖP	30 ve altı	147	77,782	,137	,872	-
	31-40	102	78,441			
	41 ve üzeri	33	78,787			
	Toplam	282	78,138			

DA: Davranışsal Amaç, DYT: Davranışa yönelik tutum, ADK: Algılanan davranışsal kontrol, ÖN: Öznel Norm
TÖP: Toplam Ölçek Puanı

Tablo 5’de “AEÖÖYT” ölçek puanlarının, “DA” [F(282)=,495 p>.05], “ADK”[F(282)=,013 p>.05], “TÖP” [F(282)=,137 p>.05], “DYT” [F(282)=,256, p>.05] ve “ÖN” [F(282)=,808, p>.05] alt boyutlarında “YD” göre ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 6. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarına İlişkin Katılımcıların Engellilerde Beden Eğitimi Ve Spor Kapsamında Kurs /Ders Vb. Eğitim Alıp Almama Değişkenine Göre T Testi Analizi

Boyut	Grup	N	Ortalama	S	t	Sd	p
DA	Evet	98	12,898	2,447	2,713	280	,007
	Hayır	184	12,027	2,626			
DYT	Evet	98	15,010	2,198	2,835	280	,005
	Hayır	184	14,320	1,795			
ADK	Evet	98	34,500	7,058	2,342	280	,020
	Hayır	184	32,440	7,019			
ÖN	Evet	98	18,663	3,496	1,958	280	,051
	Hayır	184	17,788	3,614			
TÖP	Evet	98	81,071	12,476	2,951	280	,003
	Hayır	184	76,576	12,024			

DA: Davranışsal Amaç, DYT: Davranışa yönelik tutum, ADK: Algılanan davranışsal kontrol, ÖN: Öznel Norm,
TÖP:Toplam Ölçek Puanı

Tablo 6’ da görüldüğü gibi “AEÖÖYT”na ilişkin görüşlerinde antrenörlük yaşamı sırasında engellilerde beden eğitimi ve spor kapsamında kurs /ders vb. eğitim alıp almama değişkenine göre t testi analizi sonucunda “DA” ($t(282)=2,713$; $p<.05$), “DYT” ($t(282)=2,835$; $p<.05$), “ADK” ($t(282)=2,342$; $p<.05$), “ÖN” ($t(282)=1,958$; $p<.05$) alt boyutlarında “TÖP” ($t(282)=2,951$; $p<.05$) ilişkin görüşlerin puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 7. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının Katılımcıların Ailelerinde Engelli Birey Olup Olmama Değişkenine Göre T Testi Analizi

Boyut	Grup	N	Ortalama	S	t	Sd	p
DA	Evet	24	11,458	3,296	-1,379	280	,009
	Hayır	258	12,410	2,512			
DYT	Evet	24	14,791	2,264	,601	280	,548
	Hayır	258	14,538	1,942			
ADK	Evet	24	31,625	7,654	-1,107	280	,269
	Hayır	258	33,298	7,033			
ÖN	Evet	24	17,291	4,338	-1,142	280	,254
	Hayır	258	18,166	3,515			
TÖP	Evet	24	75,166	14,895	-1,234	280	,218
	Hayır	258	78,414	12,081			

DA: Davranışsal Amaç, DYT: Davranışa yönelik tutum, ADK: Algılanan davranışsal kontrol, ÖN: Özel Norm, TÖP: Toplam Ölçek Puanı

Tablo 7’ de “AEÖÖYT” ölçek puanlarının katılımcıların ailelerinde engelli birey olup olmama değişkenine göre t testi analizi sonucunda, “TÖP”($t(282)=-1,234$; $p>.05$) ve “ÖN”($t(282)=-1,142$; $p>.05$), “ADK”($t(282)=-1,107$; $p>.05$), “DYT”($t(282)=,601$; $p>.05$), alt boyutlarına ilişkin görüşlerin puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. “DA”($t(282)=-1,379$; $p<.05$) alt boyutunda ise istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Tablo 8. “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının, Katılımcıların Öğretim Deneyimlerinin Yeterlilik Düzeyi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Alt Boyut	Grup	N	Ortalama	F	p	Fark (Scheffe)
DA	DY ¹	52	11,480	5,251	,001	1 < 5, 2 < 5
	DAY ²	75	11,946			
	DODY ³	133	12,594			
	DÇY ⁴	13	13,461			
	DTY ⁵	9	14,888			
	Toplam	282	12,329			
DYT	DY ¹	52	13,461	10,327	,001	1 < 3, 5 < 2
	DAY ²	75	14,266			
	DODY ³	133	14,902			
	DÇY ⁴	13	15,692			
	DTY ⁵	9	16,666			
	Toplam	282	14,560			
ADK	DY ¹	52	29,307	9,133	,001	1 < 3, 4, 2 < 4
	DAY ²	75	32,440			
	DODY ³	133	34,323			

	DÇY ⁴	13	40,230			
	DTY ⁵	9	33,888			
	Toplam	282	33,156			
ÖN		52	16,384			
	DAY ²	75	17,800			
	DODY ³	133	18,451	7,769	,001	1 < 4, 3, 5
	DÇY ⁴	13	20,384			
	DTY ⁵	9	21,777			
	Toplam	282	18,092			
TÖP	DY ¹	52	70,634			
	DAY ²	75	76,453			
	DODY ³	133	80,270	11,819	,001	1 < 3, 4, 5
	DÇY ⁴	13	89,769			
	DTY ⁵	9	87,222			
	Toplam	282	78,138			

DY: Deneyimi Yetersiz, DAY: Deneyimi Az yeterli, DODY: Deneyimi Orta düzeyde yeterli,

DÇY: Deneyimi Çok yeterli, DTY: Deneyimi Tam Yeterli DA: Davranışsal Amaç, DYT: Davranışa yönelik tutum, ADK: Algılanan davranışsal kontrol, ÖN: Öznel Norm

Tablo 8’de “AEÖÖYT” Ölçek Puanlarının, “DA” [F(282)=5,251 p<.05], “DYT” [F(282)=10,327 p<.05], “ADK” [F(282)=9,133 p<.05], “ÖN” [F(282)=7,769 p<.05], ve “TÖP” [F(282)=11,819 p<.05] ilişkin öğretim deneyimlerinin yeterlik düzeyi değişkenine göre puanlar üzerinde ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. “DA”, “DYT”, “ADK”, “ÖN” alt boyutlar ve toplam ölçek puanı için Scheffe Testi sonucu DY ($\bar{x}$ =3,98) ile DODY ($\bar{x}$ =4,08), DÇY ($\bar{x}$ =4,74), DTY ($\bar{x}$ =4,75) puanları arasında istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuştur. Tüm Boyutlarda deneyimlerini yetersiz gören katılımcı öğretmen puanı, “DAY”, “DODY”, “DÇY”, “DTY” gören katılımcı öğretmen puanlarından düşüktür.

5. Tartışma, Sonuç, Öneriler

Bu bölümde bulgulardan elde edilen bilgiler literatür ışığında tartışılacaktır. Bulgular tarafından saptanan bu antrenör tutumları, antrenörlerin engelli öğrencilere eğitim verme konusunda demografik özelliklere göre bir takım eksikliklerini göstermektedir. Engellilere eğitim verme konusunda antrenörlerin mesleki kıdem yılının veya yaş gibi değişkeninin istatistiksel olarak anlamsız olduğu görülmektedir. Antrenörlerin engelli öğrencilere tutumunu ölçen yurtdışı çalışmalarının olması ile birlikte yurt içi çalışmalar kısıtlıdır. Çalışmada antrenör tutumları değerlendirilmiş değişkenlerle antrenör tutumları arası ilişki irdelenmiş ve literatür ışığında açıklatılmaya çalışılmıştır. Bahsi geçen çalışmada demografik özellikler ve antrenör tutumlarının öğretim davranışı ile ilişkili olduğu saptanmış olsa da antrenör öğretim davranışları ile bazı demografik değişkenlerin ilişkisizliği dikkat çekmektedir. Demografik değişkenlerle öğretmen tutumları arasında ilişkili bulunan değişkenler, cinsiyet, antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumlarına ilişkin görüşlerinin engellilerde beden eğitimi ve spor kapsamında kurs /ders vb. eğitim alıp almama durumu, antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumlarına ilişkin görüşlerinin antrenörlerin ailelerinde engelli birey olup olmadığı durumu, antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumlarının öğretim deneyimlerinin yeterlilik düzeyi değişkeni antrenör tutumlarının tahmin edicileridirler. Çalışma kullanılan ölçekte bulunan dört boyut antrenör davranışlarını açıklamada önem arz etmektedir. Ölçeğin bu dört boyutu ile değişkenlere göre antrenör tutumları ayrıntılı şekilde tartışılmaktadır. Cinsiyet değişkenine baktığımızda çalışmada antrenörlerin engelli öğrencileri öğretme konusunda genel tutum yönünden bir fark bulunamazken (Kudlacek, & ark., 2002), alt boyutlardan özel norm boyutunda erkek antrenörlerin kadın antrenörlere göre daha olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir. Özel norm tutum öncüsü sosyal algı ve içinde bulunduğu duruma uyma motivasyonu ile ilgili bileşendir. Bu durumda erkek antrenörlerin içinde bulunduğu toplum veya üstlerinden kadınlara göre daha fazla etkilenecek engellilere eğitim verme konusunda olumlu tutum oluşturdıkları görülmektedir. Yine yapılan bazı çalışmalarda engelli öğrencilere karşı tutum geliştirmede cinsiyet farklılıklarına değinilmiştir (Columna, & Ark, 2016). Hutzler, 2003'te yapmış olduğu çalışmada kadın öğretmenlerin engelli öğrencilere öğretmede erkek öğretmenlere göre daha olumlu tutum sergilediğini bulmuştur. Ölçek genelinde bu değişkene verilen genel yanıtlar, engelli sporculara yönelik olumlu tutumları yansıtan ifadeleri desteklemiştir (Kozub, & Porretta,1998). Antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik mesleki kıdem yılı değişkenine bakıldığında hem ölçek genel toplamında hem de alt boyutlar arası anlamlı farklılık bulunmadığı saptanmıştır. Downs and Williams (1994)'te tutum ve deneyim arasında ilişki

bulunamayan çalışmalar arasındadır. Antrenörlerin engelli öğrencileri öğretme davranışların yine antrenörlerin meslekte kaç yıl deneyimleri olduklarına bağlı olmadığı çalışma sonucunda görülmektedir. Literatüre bakıldığında beklenen daha fazla kıdem yılına sahip olan öğretmenlerin engelli öğrencileri öğretmede tutumlarının daha olumlu olduğu (Marchesi, & Ark, 2005) yönünde olsa da çalışmamızda böyle bir sonuca ulaşılmamıştır. Antrenörleri engelli öğrencileri öğretme konusundaki tutumlarında etkili bir faktör olduğu düşünülen yaş değişkenine için çalışmamızda gruplar arası anlamlı farklılık bulunmadığı Rizzo, ve Vispoel, (1991) görülmekle birlikte Schmid-Gotz ve ark (1994) çalışmalarında uyarlanmış beden eğitimi derslerindeki uyumlarını yaşı ileri olan öğretmenlerden daha olumlu bulmuşlardır. Çalışmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumlarına ilişkin görüşlerinde öğretmenlik yaşamı sırasında engellilerde beden eğitimi ve spor kapsamında kurs /ders vb. eğitim alıp almama değişkenine göre tutum ölçeğinin tüm boyutlarında hizmet içi eğitim alan öğretmenler olumlu tutum sergilediklerini belirtmişlerdir. Engelli kişilerle antrenörlük deneyiminin önemi ve yetersiz eğitim duyuları, önceki deneyimlerin bir değişken olarak daha fazla araştırılması gerektiğini gösterebilir (Kozub, & Porretta,1998). Rizzo ve ark. (1997) antrenörler için eğitimi geliştirme ihtiyacını destekler. Lisans ve üstü düzeyde alınan ders sayısının öğretmenlerin hazırbulunuşluğunu etkilediği gibi antrenörlerin engelli bireyleri öğretmeye yönelik tutumları üzerinde de önemli bir durum olduğunu gösterebilir (Block, 1994). Eğitimcilerin kendilerinin yeterli görüp görmeme değişkenine bakıldığında çalışmamızda tüm boyutlarda anlamlı bir fark olduğu görülmekle birlikte bu farklılık kendini yeterli gören bireylerin olumlu tutum sergilediği yönündedir. Yeterlilik düzeyleri arttıkça öğretmenlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik olumlu tutum davranışlarında artış olur (Columna, & ark, 2016). Antrenörlerin engelli öğrencileri öğretme tutumlarında ailelerinde engelli birey olup olmama değişkenine bakıldığında çalışmamızda sadece davranışsal amaç boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmekle birlikte davranışsal amaç boyutu tutumların önemli yordayıcılarından bir olarak görülür. Antrenörlerin davranışsal amaç boyutunda ailelerinde engelli bireylerin var olması ile engelli öğrencileri öğretmeye yönelik olumlu tutum geliştirdikleri söylenebilir.

Sonuç olarak, Antrenörlerin engellilere yönelik spor eğitiminde bireysel gereksinimlere duyarlılık göstermeleri, içme ve eşitlik ilkesine uygun davranışları, sporculara güven ve destek sağlamaları, etkili iletişim kurmaları, fiziksel ve duygusal destek sunmaları, adaptasyon ve esneklik göstermeleri ve alanlarında uzman olmaları gerekmektedir. Bu şekilde antrenörler, engelli sporcuların sporla daha aktif bir şekilde ilgilenmelerine, kendilerine olan güvenlerini arttırmalarına ve spor alanında başarılı olmalarına yardımcı olacaklardır. Antrenörlerin engelli öğrencileri öğretebilmeli için birçok değişkenin tutumlarını etkilediği görüldüğünden

çocuklarla çalışmaya daha iyi hazırlanmaları gerekmektedir. Hizmet içi eğitimin artırılması kurumlarda olumlu tutum geliştirmeyi arttırabileceği düşüncesini doğurmaktadır.

Araştırma sonuçlarımıza ilişkin veriler göz önünde bulundurulduğunda ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara yönelik şu önerilerde bulunulabilir;

Antrenörlerin engellilere yönelik spor eğitimi ile ilgili yaklaşımları, özgürlük, saygı, anlayış ve kişiselleştirilmiş bir perspektife dayanmalıdır. Engellilere yönelik spor eğitimi, fiziksel ve duygusal açıdan özel ihtiyaçları olan bireyleri kapsar ve antrenörlerin aşağıdaki prensiplere uygun şekilde hareket etmeleri önemlidir:

Engelli bireylerin farklı ihtiyaçları ve yetenekleri vardır. Her engelli sporcu, kendi güçlü yönleri ve zorlukları olan bir bireydir. Antrenörler, her sporcu için bireysel bir yaklaşım benimsemeli ve eğitimi, sporcuların özelliklerine, hedeflerine ve fiziksel durumlarına uygun şekilde kişiselleştirmelidir (Bireysel Yaklaşım).

Engellilere yönelik spor eğitimi, sporun her alanında eşitlik ve içerme prensiplerine dayanmalıdır. Engelli sporcular, diğer sporcularla aynı standartlara ve fırsatlara sahip olmalıdır. Antrenörler, engelli sporcuları diğerlerinden farklı muamele etmeden desteklemeli ve katılımı teşvik etmelidir (İçerme ve Eşitlik).

Engelli sporcuların kendilerini güvende ve desteklenmiş hissetmeleri, performanslarını ve deneyimlerini olumlu yönde etkiler. Antrenörler, sporcular arasında güvenilir bir ortam yaratmalı, olumlu geri bildirimler ve teşviklerle sporcuların kendilerine olan güvenlerini artırmalıdır (Güven ve Destek).

Antrenörler, engelli sporcularla etkili bir iletişim kurmalı ve onların ihtiyaçlarını, endişelerini ve hedeflerini anlamak için empati göstermelidir. İyi iletişim, antrenman sürecinde verimliliği artırır ve sporcuların daha fazla motive olmasını sağlar (İletişim ve Anlayış).

Engellilere yönelik spor eğitimi, sadece fiziksel becerileri değil, aynı zamanda duygusal ve psikolojik destek gerektirir. Antrenörler, sporcuların duygusal ihtiyaçlarına önem vermelidir. Kendilerini desteklenmiş ve motive hisseden sporcular, daha iyi performans gösterirler (Fiziksel ve Duygusal Destek).

Engellilerin spor yaparken karşılaşılabileceği özel ihtiyaçlar ve engeller olabilir. Antrenörler, antrenman ve eğitim programlarını engellilere uygun olarak adapte etmeli ve esneklik göstermelidir. Böylece, sporcuların katılımı ve başarısı artar (Adaptasyon ve Esneklik)

Engellilere yönelik spor eğitimi konusunda uzmanlık sahibi olmak önemlidir. Antrenörler, engelli sporcuların özel gereksinimlerini ve farklı spor branşları için uygun eğitim

yöntemlerini anlamalıdır. Bu sayede etkili ve verimli bir eğitim sunabilirler (Eğitim ve Uzmanlık)

Antrenörlerin engelli çocuklarla çalışma öncesi eğitim alması çocukların fiziksel gelişimlerine katkı sağlayacağı gibi antrenörlerinde engelli çocuklarla bütünleştirici bir tutum içinde olmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda hizmet içi eğitimlerin arattırılması önerilmektedir.

Bu değişen paradigma, antrenörlerin rolünü sadece teknik bilgi aktarımıyla sınırlamaktan çıkararak, onları eğitimci ve rehber olarak görmemizi gerektirir. Antrenörler, sporcuların sadece fiziksel becerilerini değil, aynı zamanda zihinsel ve duygusal yönlerini de desteklemeli ve geliştirmelidir. Eğitim teknikleri, öğretim stratejileri ve iletişim yöntemleri, sporcuların öğrenme süreçlerini en üst düzeye çıkarmak ve potansiyellerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmak için sürekli olarak güncellenmelidir

Bundan sonra yapılacak çalışmalarda antrenörlerin branşlarına özgü tutumlarının ölçülmesi branş bazında yorum yapılabilceği sonucu doğurduğundan değişkenlere branşlar eklenmelidir. Eğitimle ilgili kurumların, antrenörlerin bilgi, yeterlilik ve dahil edilmeyeyle ilişkili ihtiyaçları hakkında daha fazla bilgi edinmesi gerekir. Engellilerin eğitiminde işbirliği önemli olduğundan aile antrenöre iş birliğinin sağlanması amacı ile panel toplantı gibi eğitim ortamlarında aile ve antrenörlerin buluşturulması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Ajzen, I., & Driver, B. L. (1991). Prediction of leisure participation from behavioral, normative, and control beliefs: An application of the theory of planned behavior. *Leisure sciences*, 13(3), 185-204.
- Armstrong, S. (2001). Are you a “transformational” coach?. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 72(3), 44-47.
- Avolio, B.J., Walumbwa, F .O. and Weber, T.J., Leadership: Current Theories, Research, and Future Directions, *Annual Review of Psychology*, 2009, 60, 421-449.
- Barrick, M. R., & Mount, M. K. (1991). The big five personality dimensions and job performance: a meta-analysis. *Personnel psychology*, 44(1), 1-26.
- Bass, B.M., *Leadership and Performance*, Free Press, New York, 1985.
- Beyazoğlu, G., & Günel, İ. (2022, May). Hizmet Öncesi Antrenörlerin Engelli Öğrencileri Öğretmeye Yönelik Tutumları. In *4 th International Congress on Multidisciplinary Social Sciences* (p. 184).
- Block, Me. (1994a). A teacher's guide to including students with disabilities in regular physical education. Baltimore: Paul H. Brookes.
- Callow, N., Smith, M.J., Hardy, L., Arthur, C.A. and Hardy, J., Measurement of Transformational Leadership and It's Relationship with Team Cohesion and Performance Level, *Journal of Applied Sport Psychology* , 2009, 21, 395-412.
- Carthen, J.D., War, Warrior Heroes and the Advent of Transactional Leadership in Sports Antiquity, *Sport Journal*, 2006, 9.
- Chelladurai, P. and Riemer, H.A., Measurement of Leadership in Sport, in: Duda, J.L., ed., *Advances in Sport and Exercise Psychology Measurement*, Fitness Information Technology, Morgantown, WV, 1998, 227-256
- Chelladurai, P. Leadership in Sport, in: Silva, J.M., and Weinberg, R.S., eds.. *Psychological Foundations of Sport*, Human Kinetics, Champaign, IL, 1984, 329-339.
- Chelladurai, P. Leadership in Sport, in: Silva, J.M., and Weinberg, R.S., eds.. *Psychological Foundations of Sport*, Human Kinetics, Champaign, IL, 1984, 329-339.
- Colquitt, J. A., & Simmering, M. J. (1998). Conscientiousness, goal orientation, and motivation to learn during the learning process: A longitudinal study. *Journal of applied psychology*, 83(4), 654.
- Columna L, Hoyos-Cuartas La, Foley Jt, Prado-Perez Jr, Chavarrobermeo Dm, Mora Al, Rıvero I (2016). Latin American physical educators' intention to teach individuals with disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 33(3), 213-232.
- Columna L, Hoyos-Cuartas La, Foley Jt, Prado-Perez Jr, Chavarrobermeo Dm, Mora Al, Rıvero I (2016). Latin American physical educators' intention to teach individuals with disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 33(3), 213-232.
- Côté, J. and Gilbert, W., An Integrative Definition of Coaching Ef fectiveness and Expertise, *International Journal of Sports Science and Coaching*, 2009, 4, 307-323.

- Côté, J., Bruner, M., Erickson, K., Strachan, L. and Fraser -Thomas, J., Athlete Development and Coaching, in: Lyle, J., and Cushion, C., eds., *Sport Coaching: Professionalism and Practice*, Elsevier, Oxford, 2010, 63-83
- Courneya, K. S., Bobick, T. M., & Schinke, R. J. (1999). Does the theory of planned behavior mediate the relation between personality and exercise behavior?. *Basic and applied social psychology*, 21(4), 317-324.
- Cress, U., Kimmerle, J., & Hesse, F. W. (2006). Information exchange with shared databases as a social dilemma: The effect of metaknowledge, bonus systems, and costs. *Communication Research*, 33(5), 370-390.
- Cushion, C.J., Armour, K.M. and Jones, R.L., Locating the Coaching Process in Practice: Models 'For ' and 'Of' Coaching, *Physical Education and Sport Pedagogy*, 2006, 11, 83-99.
- Cushion, C.J., Modelling the Complexity of the Coaching Process, *International Journal of Sports Science and Coaching*, 2007, 2, 395-401.
- Downs P, Williams T (1994). Student attitudes toward integration of people with disabilities in activity settings: A European comparison. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 11(1), 32-43.
- Dutta, A.L., Gervery, R., Chan, F., Chih-Chin, C., Ditchman, N. (2008). Vocational rehabilitation services and employment outcomes for people with disabilities: A United States study. *Journal of Occupational Rehabilitation* (18), 4, 326-334
- Eysenck, H. J. (1992). A reply to Costa and McCrae. P or A and C—the role of theory. *Personality and individual differences*, 13(8), 867-868.
- Francescutti, C., Battisti, A., Griffo, G., & Solipaca, A. (2017). Conceptualization and measurement of disability in studies on subjective well-being: a critical review and evidence from the Italian Health Surveys. *International Review of Economics*, 64, 179-195.
- Gilbert, W. D., Gilbert, J. N., & Trudel, P. (2001). Coaching strategies for youth sports: Part 1: Athlete behavior and athlete performance. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 72(4), 29-33.
- Gilbert, W.D. and Trudel, P., An Analysis of Coaching Science Researched Published from 1970-2001, *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 2004, 75, 388-399.
- Gouvier, W. D., Steiner, D. D., Jackson, W. T., Schlater, D., & Rain, J. S. (1991). Employment discrimination against handicapped job candidates: An analog study of the effects of neurological causation, visibility of handicap, and public contact. *Rehabilitation Psychology*, 36(2), 121.
- Guion, R. M., & Gottier, R. F. (1965). Validity of personality measures in personnel selection. *Personnel psychology*.
- Hassan, D., McConkey, R., & Dowling, S. (2014). Understanding sport and intellectual disability: An introduction. In *Sport, coaching and intellectual disability* (pp. 1-10). Routledge.
- Heikinaro-Johansson, P., & Sherrill, C. (1994). Integrating children with special needs in physical education: A school district assessment model from Finland. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 11(1), 44-56.
- Hollenbeck, J. R., Brief, A. P., Whitener, E. M., & Pauli, K. E. (1988). An empirical note on the interaction of personality and aptitude in personnel selection. *Journal of Management*, 14(3), 441-451.

- Horn, T.S., Coaching Effectiveness in the Sport Domain, in: Horn, T.S., ed., *Advances in Sport Psychology*, Human Kinetics, Champaign, IL, 2008, 239-268.
- Hough, L. M., & Oswald, F. L. (2005). They're right, well... mostly right: Research evidence and an agenda to rescue personality testing from 1960s insights. *Human Performance*, 18(4), 373-387.
- Hutzler Y (2003). Attitudes toward the participation of individuals with disabilities in physical activity: A review. *Quest*, 55, 347–373. doi:10.1080/00336297.2003.10491809
- Jang, Y., Wang, Y., & Lin, M. (2014). Factors Affecting Employment Outcomes for People with Disabilities Who Received Disability Employment Services in Taiwan. *Journal of Occupational Rehabilitation*, 24(1), 11-21. doi:10.1007/s10926-013-9433-1
- Jensen, J., Sathiyandra, S., Rochford, M., Jones, D., Krishnan, V., & McLeod, K. (2005). Work participation among people with disabilities: does the type of disability influence the outcome. *Social Policy Journal of New Zealand*, 24, 134-159.
- Jensen, J., Sathiyandra, S., Rochford, M., Jones, D., Krishnan, V., & McLeod, K. (2005). Work participation among people with disabilities: does the type of disability influence the outcome? *Social Policy Journal of New Zealand*: 2005, 24: 134-59. (<https://www.msd.govt.nz/about-msd-and-our-work/publicationsresources/journals-and-magazines/social-policy-journal/index.html>)
- Jones, R.L., and Wallace, M., Another Bad Day at the Training Ground: Coping With Ambiguity in the Coaching Context, *Sport, Education and Society*, 2005, 10, 119-134.
- Jowett, S., Interpersonal and Structural Features of Greek Coach-Athlete Dyads Performing in Individual Sports, *Journal of Applied Sport Psychology*, 2006, 18, 69-81.
- Judge, T. A., & Ilies, R. (2002). Relationship of personality to performance motivation: a meta-analytic review. *Journal of applied psychology*, 87(4), 797.
- Kanfer, R., & Ackerman, P. L. (1989). Motivation and cognitive abilities: An integrative/aptitude-treatment interaction approach to skill acquisition. *Journal of applied psychology*, 74(4), 657.
- Kidd, B. (2011) Preface, *Sport in Society: Cultures, Commerce, Media, Politics*, 14:9, 1069–1071.
- Kozub Fm, Porretta DI (1998). Interscholastic coaches' attitudes toward integration of adolescents with disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 15(4), 328-344
- Kozub Fm, Porretta DI (1998). Interscholastic coaches' attitudes toward integration of adolescents with disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 15(4), 328-344.
- Kudláček M, Sherrill C, Válková H (2002). Components/indicators of attitudes toward inclusion of students with physical disabilities in pe in the atipdpe instrument/scale for prospective czech physical educators. *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Gymnica*, 32(2).
- Le Clair, J. M. (2011). Global organizational change in sport and the shifting meaning of disability. *Sport in society*, 14(9), 1072-1093.
- Lowe, R., Eves, F., & Carroll, D. (2002). The influence of affective and instrumental beliefs on exercise intentions and behavior: A longitudinal analysis. *Journal of Applied Social Psychology*, 32(6), 1241-1252.
- Lyle, J., *Sports Coaching Concepts: A Framework for Coaches' Behaviour*, Routledge, London, 2002.

- Mageau, G.A. and Vallerand, R.J., The Coach-Athlete Relationship: A Motivational Model, *Journal of Sports Sciences*, 2003, 21, 883-904.
- Maguire, J. S. (2001). Fit and flexible: The fitness industry, personal trainers and emotional service labor. *Sociology of Sport Journal*, 18(4), 379-402.
- Marchesi, Á, Martín E, Echeita G, Pérez Em (2005). Assessment of special educational needs integration by the educational community in Spain. *European Journal of Special Needs Education*, 20(4), 357-374.
- Martin, J. J., & Whalen, L. (2014). Effective Practices of coaching disability Sport. *European Journal of Adapted Physical Activity*, 7(2).
- Martin, S. B., Jackson, A. W., Richardson, P. A., & Weiller, K. H. (1999). Coaching preferences of adolescent youths and their parents. *Journal of Applied Sport Psychology*, 11(2), 247-262.
- McClaran, S. R. (2003). The effectiveness of personal training on changing attitudes towards physical activity. *Journal of sports science & medicine*, 2(1), 10.
- McMaster, S., Culver, D., & Werthner, P. (2012). Coaches of athletes with a physical disability: A look at their learning experiences. *Qualitative research in sport, exercise and health*, 4(2), 226-243.
- Melton, D. I., Katula, J. A., & Mustian, K. M. (2008). The current state of personal training: An industry perspective of personal trainers in a small southeast community. *Journal of strength and conditioning research/National Strength & Conditioning Association*, 22(3), 883.
- Miller, L.M. and Carpenter, C.L., Altruistic Leadership Strategies in Coaching: A Case Study of Jim Tressel of The Ohio State University, *Strategies*, 2009, 22, 9.
- Mummary, W. K., & Wankel, L. M. (1999). Training adherence in adolescent competitive swimmers: An application of the theory of planned behavior. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 21(4), 313-328.
- Murphy, K. R. (1996). Individual differences and behavior in organizations. (*No Title*).
- Poczwardowski, A., Barott, J.E. and Jowett, S., Diversifying Approaches to Research on Athlete-Coach Relationships, *Psychology of Sport and Exercise*, 2006, 7, 125-142.
- Premeaux, S. F. (2001). Impact of applicant disability on selection: The role of disability type, physical attractiveness, and proximity. *Journal of Business and Psychology*, 16, 291-298.
- Premeaux, S. F. (2001). Impact of applicant disability on selection: The role of disability type, physical attractiveness, and proximity. *Journal of Business and Psychology*, 16, 291-298.
- Qi, J., & Ha, A. S. (2012). Inclusion in physical education: A review of literature. *International Journal of Disability, Development and Education*, 59(3), 257-281.
- Reeve, D. (2002). Negotiating psycho-emotional dimensions of disability and their influence on identity constructions. *Disability & Society*, 17(5), 493-508.
- Ren, L.R., Paetzold, R.L., & Collela, A. (2008) A meta-analysis of experimental studies on the effects of disability on human resource judgments. *Human Resource Management Review*, (18)-3: p 191-203. DOI: 10.1016/j.hrmr.2008.07.001
- Ren, L.R., Paetzold, R.L., & Collela, A. (2008) A meta-analysis of experimental studies on the effects of disability on human resource judgments. *Human Resource Management Review*, (18)-3: p 191-203. DOI: 10.1016/j.hrmr.2008.07.001

- Rizzo Tl, Vispoel Wp (1991). Physical Educators' Attributes and Attitudes Toward Teaching Students With Handicaps. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 8(1).
- Rieke, M., Hammermeister, J. and Chase, M., Servant Leadership in Sport: A New Paradigm for Effective Coach Behavior, *International Journal of Sports Science and Coaching* , 2008, 3, 227-239.
- Rioux, M. H. (2011). Disability rights and change in a global perspective. *Sport in Society*, 14(9), 1094-1098.
- Rosenberg, M. J., Hovland, C. I., McGuire, W. J., Abelson, R. P., & Brehm, J. W. (1960). Attitude organization and change: An analysis of consistency among attitude components. (Yales studies in attitude and communication.), Vol. III.
- Rowold, J., Transformational and Transactional Leadership in Martial Arts, *Journal of Applied Sport Psychology*, 2006, 18, 312-325.
- Saury, J. and Durand, M., Practical Knowledge in Expert Coaches: On Site Study of Coaching in Sailing, *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 1998, 69, 254-266.
- Saury, J. and Durand, M., Practical Knowledge in Expert Coaches: On Site Study of Coaching in Sailing, *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 1998, 69, 254-266.
- Schmidt-Gotz E, Doll-Tepper G, Lienert C (1994). Attitudes of university students and teachers towards integrating students with disabilities in regular physical education classes. *Physical Education Review*, 17(1), 45-57.
- Schmitt, N. (2004). Beyond the Big Five: Increases in understanding and practical utility. *Human Performance*, 17(3), 347-357.
- Schmitt, N., Gooding, R. Z., Noe, R. A., & Kirsch, M. (1984). Metaanalyses of validity studies published between 1964 and 1982 and the investigation of study characteristics. *personnel psychology*, 37(3), 407-422.
- Smith, R. E., & Smoll, F. L. (1997). Coaching the coaches: Youth sports as a scientific and applied behavioral setting. *Current directions in psychological science*, 6(1), 16-21.
- Smoll, F.L. and Smith, R.E., Leadership Behaviours in Sport: A Theoretical Model and Research Paradigm, *Journal of Applied Sport Psychology*, 1989, 19, 1522-1551.
- Smoll, F.L. and Smith, R.E., Leadership Behaviours in Sport: A Theoretical Model and Research Paradigm, *Journal of Applied Sport Psychology*, 1989, 19, 1522-1551.
- Stahl, J.S. & McCarthy, P. M. (2011, October). Factors influencing perceptions of disabled job applicants: Is there really equal opportunity? Presented at River Cities Industrial/Organizational Conference, Chattanooga, TN.
- Steinberg, G. M., Singer, R. N., & Murphey, M. (1999). Lack of control in coaching: Potential complications and strategies to help coaches. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 70(8), 39-42.
- Stone, D. L., & Colella, A. (1996). A model of factors affecting the treatment of disabled individuals in organizations. *Academy of management review*, 21(2), 352-401.
- Storer, T. W., Dolezal, B. A., Berenc, M. N., Timmins, J. E., & Cooper, C. B. (2014). Effect of supervised, periodized exercise training vs. self-directed training on lean body mass and other fitness variables in health club members. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 28(7), 1995-2006.
- Tett, R. P., & Burnett, D. D. (2003). A personality trait-based interactionist model of job performance. *Journal of Applied psychology*, 88(3), 500.

- Vallee, C.N. and Bloom, G.A., Building a Successful University Program: Key and Common Elements of Expert Coaches, *Journal of Applied Sport Psychology*, 2005, 17, 179-196.
- Verbrugge, L. M., ve Jette, A. M. (1994). The disablement process. *Social science & medicine*, 38(1), 1-14.
- Vernacchia, R. A., McGuire, R. T., & Cook, D. L. (1992). *Coaching Mental Excellence: It Does Matter Whether You Win Or Lose--*. WCB/McGraw-Hill.
- Voight, M. R., Callaghan, J. L., & Ryska, T. A. (2000). Relationship between goal orientation, self-confidence and multidimensional trait anxiety among Mexican-American female youth athletes. *Journal of Sport Behavior*, 23(3).
- Watson, N. (2002). Well, I know this is going to sound very strange to you, but I don't see myself as a disabled person: Identity and disability. *Disability & society*, 17(5), 509-527.
- Wicker, A. W. (1969). Attitudes versus actions: The relationship of verbal and overt behavioral responses to attitude objects. *Journal of Social issues*, 25(4), 41-78.
- Wilson, P. M., Rodgers, W. M., Blanchard, C. M., & Gessell, J. (2003). The Relationship Between Psychological Needs, Self-Determined Motivation, Exercise Attitudes, and Physical Fitness 1. *Journal of Applied social psychology*, 33(11), 2373-2392.

EKLER

Ek-1. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

Sayın Gönüllü, Çalışmanın Adı: Antrenörlerin engelli öğrencilere öğretmeye yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Sorumlu Araştırmacı Abdullah BACI Sizden Bayburt Üniversitesi Lisansüstü eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan “Antrenörlerin Engelli Öğrencilere Öğretmeye Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışmasına katkı sağlamanız istenmektedir. Bu çalışmanın amacı, antrenörlerin engelli öğrencileri öğretmeye yönelik tutumlarını incelemektir. Araştırma ile çeşitli engel gruplarındaki öğrencilerine eğitim veren antrenörlerin tutum ve inançlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Katılımcılardan herhangi bir ücret alınmayacak ve verilmeyecektir. Araştırmada elde edilen veriler sadece bilimsel bir çalışma olarak doktora tezinde kullanılacaktır. Verilen bilgi ve düşünceler kesinlikle gizli tutulacak ve başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Araştırmada gizlilik esas olacaktır ve istenildiğinde elde edilen bilgiler araştırmanın her aşamasında sizinle paylaşılacaktır. Soruların yanıtlanması ortalama 15 dakikanızı alacaktır. Veri toplama aracıyla yer alan sorulara içtenlikle cevap verdiğiniz takdirde, doğru verilere ulaşılmasında büyük katkınız olacaktır. Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlamadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metin katılımcılara okundu. Katılımcıların eksik kaldığını düşündüğü konularda sorularını araştırmacıya sorabileceği belirtildi. Çalışmanın konusu, amacı ve sonuçları Yüksek Lisans öğrencisi Abdullah BACI tarafından bana açıklanmıştır. Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiç bir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.

Sorumlu Araştırmacı Adı Soyadı: Abdullah Bacı

Adres:

E-posta:

Telefon Numarası: 053xxxxxxx

Tarih:

İmza

: Katılımcı Antrenör Adı Soyadı: Tarih: İmza

Ek-2. Antrenörlerin Engelli Sporculara Karşı Tutumları

Değerli Antrenörler; Bu çalışma antrenörlerin engelli sporculara karşı tutumlarınızı belirlemek amacıyla planlanmıştır. Ölçek sorularına vereceğiniz cevaplar, bu araştırmanın dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır. Araştırmaya katılıp katılmamak sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmanın amaçlarına ulaşması, ölçek sorularını içtenlikle ve eksiksiz cevaplamanıza bağlıdır. İlgi ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Sorumlu Araştırmacı Adı Soyadı: Abdullah Bacı

E-posta: abdullah.....@xxxxx

Kişisel Bilgiler

Yaş (Lütfen yazınız.....)

Cinsiyet ()K ()E

.Mesleki kıdem yılınız? (Lütfen yıl olarak yazınız.....)

Lisans eğitiminiz sırasında engellilerde beden eğitimi ve spor dersi aldınız mı? () Evet () Hayır

Lisans eğitiminiz sırasında özel eğitim dersi aldınız mı? () Evet () Hayır

.Öğretmenlik yaşamınız sırasında engellilerde beden eğitimi ve spor kapsamında kurs /ders vb . eğitim aldınız mı? () Evet () Hayır

.Engelli öğrencilere yönelik öğretim deneyiminiz var mı? () Evet (Cevabınız evet ise Lütfen süresini yıl ya da ay olarak yazınız.....) () Hayır

Ailenizde engelli birey var mı? () Var ()Yok

Yakın arkadaşlarınız arasında engelli birey var mı? () Var ()Yok

MADDELER	KATILMA DÜZEYİ				
	Tam katılıyorum	Çok katılıyorum	Orta Düzeyde katılıyorum	Az katılıyorum	Hiç katılmıyorum
1. Engelli bir öğrencim olsaydı ona eğitim verirdim.					
2. Engelli bir öğrenciye dersimde eğitim vermeyi isterim.					
3. Engelli bir öğrenciye dersimde bir şeyler öğretebileceğime inanıyorum.					
4. Yakın çevremdeki insanlar engelli bir öğrenciye eğitim vermemi isterler.					
5. Engelli öğrencilerin ebeveynleri engelli bir öğrenciyi dersime almam gerektiğini düşünür.					
6. Okul müdürüm engelli bir öğrenciyi beden eğitimi dersine almam gerektiğini düşünür.					
7. Engelli bir öğrencinin eğitimi sırasında, onların ebeveynlerinin yapmam gerektiğini düşündüğü şeyi yaparım.					
8. Engelli bir öğrencinin eğitimi sırasında, özel eğitim öğretmenlerinin yapmam gerektiğini düşündüğü şeyleri yaparım.					
9. Beden eğitimi dersinde özel araç-gereçlerin olmaması engelli bir öğrenciye eğitim vermeme zorlaştırmaz.					
10. Beden eğitimi dersinde yardımcı personel olmadan da engelli bir öğrenciye eğitim verebilirim.					
11. Sınıftaki diğer öğrencilerin davranışları beden eğitimi dersinde engelli bir öğrenciye eğitim vermeme engellemez.					
12. Engelli bir öğrenciye eğitim verirken özel araç-gereçlerin olmaması öğretim becerilerimi etkilemez.					
13. Engelli bir öğrenciye beden eğitimi dersimde eğitim vermek benim için kolaydır.					
14. Beden eğitimi dersinde engelli bir öğrenciye eğitim vermek için yeterli deneyimim vardır.					
15. Engel türü ne olursa olsun engeli olan öğrenciye eğitim verirken zorluk yaşamam.					
16. Engelli bir öğrenciye ders verirken kendimi yeterli hissederim.					
17. Yaygın gelişimsel bozukluğu olan öğrenciye eğitim verirken zorluk yaşamam.					
18. Hafif orta derecede zihinsel engeli olan öğrenciye eğitim verirken zorluk yaşamam.					
19. Orta şiddetli derecede zihinsel engeli olan öğrenciye eğitim verirken zorluk yaşamam.					
20. Özel öğrenme bozukluğu olan öğrenciye eğitim verirken zorluk yaşamam.					
21. Duyuşsal davranışsal bozukluğu olan öğrenciye eğitim verirken zorluk yaşamam.					
22. Ortopedik engeli olan öğrenciye eğitim verirken zorluk yaşamam.					

Ek-3. Ölçek Kullanım İzni

ölçek kullanım izni [Gelen Kutusu](#)

abdullah baci
Merhabalar yüksek lisans tezim için doktora tezinizdeki ölçeğinizi kullanabilir miyim? İyi çalışmalar

GAMZE BEYAZOĞLU
Alo: ben
Ölçeği kullanabilirsiniz.
İyi çalışmalar

12 May 2023 Cum, saat 01:14 tarihinde abdullah baci
Merhabalar yüksek lisans tezim için doktora tezinizdeki ölçeğinizi kullanabilir miyim?
İyi çalışmalar

Is treating everyone the same, treating everyone fairly?

Gamze BEYAZOĞLU, Lecturer

eni etkinleştirin. Tamam Hayır, teşekkürler Sciences

ÖZ GEÇMİŞ

Abdullah Bacı yılında doğmuştur. İlkokulu Araklı merkez ilkokulunda tamamlamış olup ortaokulu araklı imam hatip ortaokulunda bitirmiştir. Ortaokul öğretimini devam ettirirken güreş branşında yıldızlar Türkiye şampiyonu olmuştur. Lise öğretiminde İstanbul Gaziosmanpaşa imam hatip lisesinden mezun olmuştur. Lise öğretimine devam ederken güreş branşında ulusal ve uluslararası birçok madalya elde etmiştir. Üniversite öğretiminde Bartın Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük bölümünden mezun olmuştur. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Spor kulübünde gençler katagorisinde Antrenörlük görevini yaparken aynı zamanda gençler Greko Romen milli takım Antrenörlüğünde yapmıştır. Halen Uşak Gençlik ve Spor il müdürlüğünde güreş Antrenörü olarak görev yapmaktadır.

